

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Продовжуємо
традиції

Яка
вона,
Масниця?

▶ СТОР. 16

Життя
великого
міста

Трамвай
сподівання

▶ СТОР. 8

Юридичні поради

Обережно,
ожеледиця!
або Хто
заплатить
за каліцтво
на тротуарі

▶ СТОР. 12

№ 25 (4775)

П'ЯТНИЦЯ, 12 ЛЮТОГО 2010 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

ПАРЛАМЕНТСЬКА
ХРОНІКА

Пошук додаткових гарантій безпеки держави

Ранкове засідання
11 лютого

На початку ранкового засідання народні депутати заслухали інформацію міністра закордонних справ Петра Порошенка про невиконання Республікою Молдова своїх зобов'язань про передачу у власність України ділянки автомобільної дороги Одеса—Рені в районі молдовського села Паланка та земельної ділянки, по якій вона проходить.

За словами міністра, міжнародний договір між Україною та Республікою Молдова про взаємну передачу земельних ділянок набув чинності ще у 2001 році. Україна зі свого боку передала Молдові земельну ділянку, яка забезпечує їй вихід до Дунаю в районі населеного пункту Джурджулешти. Відповідно, аналогічні дії ще до кінця 2001 року мала вчинити і Молдова, проте, передавши на даний час лише ділянку автодороги, питання з передачею земельної ділянки так і не довела до кінця. Молдова вже кілька разів брала на себе додаткові письмові зобов'язання, підписані в тому числі президентами обох держав, однак їх виконання затягується.

▶ СТОР. 2

Хто кого подолає на Прорізній: закон забудовників чи забудовники закон?

10 лютого у «Голосі України» надруковано кореспонденцію про забудову частини скверу на вулиці Прорізній у центрі Києва, де ТОВ «Парус» 2003 року одержало дозвіл Київради на зведення сезонного закладу громадського харчування. А кілька тижнів тому воно поставило тут огорожу.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Тутешні мешканці, громадські організації протестують проти знищення скверу, розташованого до того ж у межах архітектурної охоронної зони, де можливе зведення споруд лише рекреаційного призначення. Київрада, ухвалюючи рішення про надання земельної ділянки в оренду під забудову, порушила не один, а низку законів України. Прокуратура Києва опротестувала його. А після цього у сквері було викопано... котлован під капітальну споруду.

▶ СТОР. 10

УРОЖАЙ—2010

Посівна на чеснім слові Аграріям знову виходити в поле без грошей

Попри післявиборну невизначеність, коли навряд чи варто аграріям розраховувати на активну допомогу з боку держави, польові роботи ніхто не скасовував. Якщо вірити Мінагрополітики, озимих зернових під майбутній урожай восени посіяли трохи більше, ніж у 2008-му. Керівний оптимізм значно нівелюється, якщо подивитися на ситуацію напередодні весняних робіт. На півдні країни сіяти ярові зазвичай починають уже в третій декаді лютого. Не виключено, строки цього року дещо підкоригує погода, і техніка вийде в поле трохи пізніше.

▶ СТОР. 10

ПОДІЇ

ЄС вирішує, як рятувати Грецію

Учора лідери країн ЄС зустрілися на неформальному саміті в Брюсселі. Це перша зустріч у верхах, яку провів постійний голова Європейської ради Герман ван Ромпей. Основною темою обговорення було вирішення економічних проблем, зокрема, надання допомоги Греції, що опинилася у вкрай складному фінансовому становищі. Остаточне рішення буде винесено до 16 лютого, оскільки нині в питанні про форми й методи допомоги між країнами ЄС існують значні розбіжності, передає Рейтер з посиланням на джерела в іспанських дипломатичних колах. Окрім цього, лідери 27 країн ЄС, із яких 16 входять до зони євро, розглянули довгострокові заходи стосовно стабілізації єдиної європейської валюти.

Є перший цьогорічний мільярд!

Колектив Запорізької АЕС виробив перший мільярд електроенергії у цьому році, повідомило управління роботи з громадськістю та ЗМІ підприємства.

Запорізька атомна, де нещодавно відзначили 25-річчя з дня пуску першого енергоблока, не раз досягала високих виробничих показників, високих міжнародних оцінок своєї діяльності в різних галузях і зарекомендувала себе надійним, безпечним, економічно вигідним та екологічно чистим підприємством. Про-

тягом останніх років ЗАЕС дає половину електроенергії, виробленої атомними електростанціями України, і більше 21 відсотка від її загального вироблення в країні, повідомляє наш власкор Микола МАНЬКО.

Скоріше весь Дніпро очистять від криги, ніж у Києві приберуть кучугури

Як повідомляє ГУ МНС у Кіровоградській області, у смт Олександрія Кіровоградської області двоє чоловіків, 1954 і 1968 років народження, одержали травми внаслідок обвалення даху на місцевому заводі. Один з них одержав черепно-мозкову травму, струс мозку, закритий перелом ребер, а другий — перелом пальців ноги. Причиною обвалення стало велике скупчення на даху снігу...

Здавалося б, на середину лютого комунальники мали б уже змиритися з думкою про прихід зими й узяти до рук лопати та ломи. Тим більше, що фахівці прогнозують повинь, як тільки пригріє сонце, і, щоб цього уникнути, вчора криголамний буксир Херсонського морського порту почав навіть ламати лід від акваторії порту до моста через Дніпро. Але в столиці з кучугурами й бурульками боротися не збираються. МінЖКГ стурбоване ситуацією в Києві: вона загрожує життю громадян і завдає значної шкоди їхньому здоров'ю.

▶ СТОР. 7

КОРОТКО

■ Міністерство з питань надзвичайних ситуацій оголосило штормове попередження на акваторії Чорного та Азовського морів. На акваторії Чорного й Азовського морів очікують посилення вітру до 19—24 м/с, по Азовському морю — пориви 25—30 м/с, дрейф льоду, обледеніння суден. Висота хвиль на Чорному морі — 30—40 дм, на Азовському — 13—20 дм.

■ На Кіровоградщині працівники Державної служби боротьби з економічною злочинністю викрили чотирьох місцевих жителів, які створили вісім фіктивних підприємств і протягом 2007—2009 років через їхні розрахункові рахунки незаконно здійснили фінансові операції на суму понад 300 мільйонів гривень, повідомляє прес-служба МВС України.

■ Управління Хмельницької єпархії УПЦ разом із братством преподобних Антонія і Феодосія Печерських взяли під опіку міське товариство жінок-інвалідів, де згуртувались учасниці бойових дій, діти війни, жінки з обмеженою формою пересування і різними захворюваннями, повідомляє наш власкор Ірина Козак.

Весняно-польові роботи в 2010 році коштуватимуть аграріям 24 мільярди гривень

Пошук додаткових гарантій безпеки держави

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 11 лютого

ПОЧАТОК НА 1-Й СТР.

Проте, як повідомив міністр, є всі підстави вважати, що найближчим часом молдовська сторона таки передасть Україні акт про право власності на земельну ділянку. А в разі зриву графіка передачі чи невиконання з боку Молдови своїх зобов'язань, Україна готова вдатися до серйозніших кроків.

Після цього, на пропозицію голови Комітету ВР у закордонних справах Олега Білоруса, парламент ратифікував угоду між Кабінетом Міністрів України та урядом Республіки Молдова про утримання автодорожніх мостів на українсько-молдовському державному кордоні.

Далі народні депутати розглянули постанову про заяву Верховної Ради «Без'ядерному статусові України — реальні гарантії». Автор постанови, народний депутат Сергій Григоровський (Блок Литвина), нагадав, що 5 грудня 2009 року виповнилося 15 років з дня підписання так званого Будапештського меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. За цим меморандумом великі держави, зокрема США та Російська Федерація, брали на себе політичні зобов'язання поважати незалежність, суверенітет та існуючі кордони України, котра добровільно позбулася свого ядерного арсеналу, а також зобов'язувалися утримуватися від погрози силою чи її використання проти територіальної цілісності та незалежності України.

Однак Будапештський меморандум не містив конкретного механізму реалізації цих

зобов'язань, крім консультацій, та не був підкріплений міжнародними правовими гарантіями. Саме тому С. Григоровський вважає, що держави-гаранти на розвиток положень Будапештського меморандуму мають укласти новий документ, що матиме міжнародно-правовий статус та який буде схвалено Організацією Об'єднаних Націй.

Під час обговорення О. Білорус зазначив, що, звісно, було б краще, якби документ містив юридичні гарантії безпеки. Однак щоб сьогодні домогтися хоча б якогось рішення ООН, потрібно витратити безліч років без гарантії успіху. Отож він запропонував відправити цей документ на доопрацювання. Схожу позицію висловили Анатолій Гриценко («НУ—НС») та Леонід Кожара (ПР). Іван Заєць («НУ—НС») запропонував, щоб спочатку такий фундаментальний документ було розглянуто на рівні міністерств закордонних справ, а вже тоді винести його на розгляд парламенту. А загалом, висловив він думку, «єдиний, хто зможе гарантувати безпеку Україні, — це ми самі, а для цього потрібно розбудувати власні збройні сили».

Підбиваючи підсумки обговорення, Голова Верховної Ради Володимир Литвин висловив жаль, що пошук додаткових гарантій безпеки держави перетворився на політичну розмову, та запропонував ухвалити цей документ за основу, щоб після ґрунтовного доопрацювання винести на остаточний розгляд. Цю пропозицію підтримало 338 народних депутатів.

Перейшовши до розгляду законопроектів у другому читанні, Верховна Рада ухвалила в цілому як закони: проект за-

кону про внесення змін до закону «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»; про внесення змін до закону «Про захист тварин від жорстокого поводження»; про внесення змін до закону «Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність»; про внесення змін до деяких законодавчих актів (щодо формування статутних капіталів господарських товариств); про внесення змін до закону «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії»; про внесення змін до статті 41 Господарського процесуального кодексу (щодо призначення судових експертів); про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо підстав перегляду судових рішень та про внесення змін до деяких законів України щодо визначення порядку та стро-

ків зберігання деяких категорій документів.

До значного збурення в залі призвів розгляд законопроекту про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти, котрий доповідав перший заступник голови Комітету ВР з питань економічної політики Сергій Осика (БЮТ). Під час голосування поправок до цього законопроекту ще один представник БЮТ, Олег Ляшко, закликав зупинити розгляд цього питання. «Це корупція, не підставляйте Тимошенко, фракція БЮТ з цього питання не визначалася, саме через це ми й програємо вибори», — заявив О. Ляшко, звертаючись до 50 колег зі своєї фракції, які голосували за цей закон. Під час обміну думками Петро Симоненко (КПУ) зазначив, що комуністи підтримають за-

кон про держзакупівлі, бо там давно потрібно навести порядок. Олег Зарубінський (Блок Литвина) за законопроект, який веде до корупції, не голосував і не голосуватиме».

Після цього даний законопроект було ухвалено як закон — «за» проголосувало 245 народних депутатів, у тому числі 156 від Партії регіонів і 50 від БЮТу.

Насамкінець Верховна Рада 331 голосом ухвалила постанову про звіт тимчасової слідчої комісії ВР з питань розслідування обставин порушення Конституції та законів України, прийняття протиправних рішень посадовими особами Київської міської ради та її виконавчого органу.

Сергій ЛАВРЕНЮК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Створити нову коаліцію складно

Завдання Блоку Юлії Тимошенко у разі визнання перемоги Віктора Януковича — створення української європейської опозиції, вважає заступник Голови Верховної Ради Микола Томенко. Про це він сказав під час брифінгу в парламенті.

За словами депутата, нині у парламенті продовжує діяти «нетривка, але ідеологічна коаліція, і йде процес створення прагматичної коаліції». Водночас М. Томенко зауважив, що, хоч як парадоксально, але створити прагматичну коаліцію набагато складніше, «оскільки охочих увійти до прагматичної коаліції багато, а посад мало».

Парламентарій зазначив також, що не бачить трагедії у тому, що деякі народні

депутати від БЮТ можуть пристати на бік нової коаліції за участю фракції Партії регіонів. За його словами, нині фракція Партії регіонів робить усе можливе, аби за допомогою внесення змін до Регламенту коаліцію можна було утворювати не лише шляхом входження до неї фракцій, а й шляхом підтримки конкретних народних депутатів. «Очевидно, розглядатиметься варіант, як змінити Регламент для того, щоб нова коаліція створювалася підписами 226 народних депутатів», — сказав М. Томенко. Проте цей шлях він вважає неконституційним.

«Поодинокі депутати з фракцій, що не увійдуть до нової коаліції, є ресурсом для голосування. Ми стимулюємо такі переговори, оскільки зацікавлені, щоб після того, як ми перейдемо в опозицію, у нашій фракції залишилися тільки ті люди, які стоять виключно на позиції українських цінностей і європейського вибору. Я завжди казав, що БЮТ потребує чистки», — констатував М. Томенко.

Країна може запобігти дефолту

Сьогодні передчасно казати про неминучість фінансового дефолту в Україні. Таку думку висловив на прес-конференції народний депутат від БЮТ Юрій Полунєв. Він підтвердив, що в країні низькі кредитні рейтинги, пояснюючи це політичною нестабільністю і невизначеністю уряду у зв'язку з президентськими виборами. «Якщо не розпочати розв'язання структурних проблем, то Україна справді зіткнеться через 3—4 роки з дефолтом, він прийде від необхідності негайно латати фінансові дірки, пов'язані з техногенними катастрофами в житлово-комунальному господарстві, нерозвиненою транспортною інфраструктурою тощо», — зазначив на-

родний обранець. Та наголосив, що в країні сьогодні немає резерву часу.

З ним погодилася і народний депутат від «НУ—НС» Ксенія Ляпіна. Вона зауважила, що передвиборний період істотно погіршив ситуацію. Популізм продовжувався, проблеми «Нафтогазу» не розв'язувалися. Також нічого не робилося для вирішення проблем Пенсійного фонду, до того ж уряд уникав їх обговорення. Окрім того, демографічна ситуація в країні складна, особливо з точки зору старіння населення. «Я переконана, що при правильному і розумному врядуванні можна уникнути дефолту», — сказала депутат. За її словами, треба підвищувати пенсійний вік, впровад-

жувати накопичувальне страхування, але це вихід не на сьогодні і не на завтра, а на післязавтра. «Та якщо сьогодні не думати про післязавтра, то так і залишимося стояти біля розбитого корита» — наголосила Ксенія Ляпіна. Парламентарій підкреслила: для того щоб розв'язати бюджетні проблеми, потрібно вирішити проблеми фінансового забезпечення медичної сфери. «Якщо все це не буде зроблено новим урядом, тоді можна буде говорити про дефолт в країні», — впевнена вона. У свою чергу, народний депутат від Партії регіонів Анатолій Кінах зазначив, що є можливості уникнути такої ганебної ситуації для країни.

Сергій МЕЛЬНИК.

Денонсація угоди про реадмісію суперечить курсу на євроінтеграцію

Учора відбувся брифінг голови Комітету Верховної Ради з питань європейської інтеграції Бориса Тарасюка, котрий повідомив, що в середу комітет розглянув два законопроекти народного депутата Григорія Смітюха (Партія регіонів), які стосуються денонсації угоди між Україною та Європейським Союзом про реадмісію та скасування з боку України безвізового режиму для громадян ЄС і низки інших країн.

За його словами, комітет рекомендував не вносити ці законопроекти до порядку денного сесії, як такі, що суперечать курсу України на євроінтеграцію. Аргументуючи свою позицію, він нагадав, що під час ратифікації угод про реадмісію та про спрощення візового режиму між Україною і ЄС Верховна Рада доручила комітету з питань євроінтеграції здійснювати моніторинг їх виконання. Зокрема, під час комітетських слухань з цього питання до ряду країн та відповідних євроструктур уже були направлені відповідні зауваження стосовно дотримання закладених до цих угод норм. Нині ж іде активна робота зі встановлення між Україною і ЄС безвізового режиму. Тож він вважає, що «денонсація угоди про реадмісію призведе до денонсації угоди про спрощення візового режиму, що торкнеться інтересів сотень тисяч українських громадян та може призвести до зупинення візового діалогу між Україною і ЄС». При цьому Борис Тарасюк нагадав, що рішення про ухвалення та ратифікацію зазначених угод свого часу схвалив уряд Віктора Януковича, а сам лідер Партії регіонів під час передвиборної кампанії неодноразово заявляв про курс на зміцнення відносин між Україною і ЄС, включно з угодою про

асоціацію та про безвізовий режим.

Ще один учасник брифінгу — заступник міністра закордонних справ Олександр Купчишин наголосив, що відносини України та ЄС у візовій сфері базуються на угодах про реадмісію, про спрощений порядок оформлення віз та про малий прикордонний рух. «Вилучення хоча б одного з цих елементів зруйнує усю конструкцію взаємин України і ЄС у візо-міграційній сфері», — зазначив він. Натомість, він вважає, що сьогодні потрібно говорити не про денонсацію угоди, а про створення так званого реадмісійного поясу довкола України. Тобто, підписавши угоду з ЄС, треба так само підписати угоди про реадмісію з країнами міграційного ризику, насамперед із сусідами на Сході. Також маємо домагатися від ЄС виконання фінансових зобов'язань, які він взяв під час підписання угоди про реадмісію, а від країн Євросоюзу — належного виконання угоди про спрощений порядок оформлення віз.

Після цього, слово взяв автор законопроектів Григорій Смітюх, котрий повідомив, що головним чинником, який змушує його наполягати на денонсації угоди про реадмісію, є невиконання з боку ЄС зобов'язань зі спрощення безвізового режиму. Окрім того, ця угода є «принизливою для України», бо дозволяє повертати на територію України нелегальних мігрантів з країн, з якими в Україні немає аналогічних угод про реадмісію. Що стосується скасування безвізового режиму для громадян ЄС та низки інших країн, то, на його думку, відкривати свої кордони можна лише після отримання дзеркальних умов для наших громадян в інших країнах, бо «діалог про безвізовий режим можна вести і десять, і двадцять років, але так і не отримати його».

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Розв'язати руки для боротьби із контрабандою

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Чи надавати митним органам право здійснювати оперативно–розшукову діяльність і провадити досудове слідство? Відповідь на це питання намагалися знайти учасники «круглого столу», організованого Комітетом Верховної Ради з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією. Нещодавно тут зареєстрували проекти змін до закону про оперативно–розшукову діяльність та до Кримінально–процесуального кодексу. Обидва їх комітет підтримав.

Одним із найнебезпечніших злочинів у нашій країні вважається контрабанда. Її розкриттям займаються Міністерство внутрішніх справ, Служба безпеки, прикордонна та податкова служби. Однак, чи не основний тягар боротьби із цим явищем лягає саме на плечі митників. Водночас лише ця структура позбавлена законодавчо закріплених повноважень на проведення оперативно-розшукової діяльності. Як же митникам боротися із контрабандистами? Вони мають право проводити дізнання, або, за домовленістю з іноземними державами, застосувати метод контрольованої поставки (допуск під своїм контролем ввезення, вивезення з України або транзит через неї наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів тощо). Цих інструментів замало, вважає голова профільного комітету Ігор Калетнік. Те, що митники не можуть проводити оперативно-розшукову діяльність, фактично зводить нанівець процедуру дізнання, наголошував він. До того ж це ускладнює співпрацю із відповідними закордонними службами, які здебільшого такою діяльністю займаються.

Факт. *Оперативно-розшукова діяльність — це система гласних і негласних пошукових, розвідувальних та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів.*

Позбавити митників права проводити слідство — це все одно, що змусити копати без лопати. Таке порівняння навів представник СБУ, перший заступник начальника Головного управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Михайло Курник. Однак він повернув хід розмови і в інше русло, зауваживши, що без сприяння нечистих на руку митників контрабанда взагалі не могла б існувати як така. Важливо не дати ще більше можливостей таким спритникам. На думку посадовця, законодавцям слід більше уваги приділити тому, як налагодити механізм передачі інформації про факти правопорушення, встановлені митниками, в інші структури.

Ще категоричнішим виявився директор департаменту законодавства про правосуддя, правоохоронної діяльності та антикорупційної політики Міністерства юстиції Руслан Рябошапка. Він акцентував на тому, що митникам слід зосередитися більше на такому виді своєї діяльності, як запобігання контрабанді. За його підрахунками, якщо митній службі й нададуть право проводити оперативно-розшукову діяльність, то цей підрозділ зможе становити все одно не більш як 12—15 слідчих, які працювати-

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Голова Комітету з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Ігор Калетнік, перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правосуддя Юрій Кармазін, члени Комітету з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Ян Табачник, Артем Пшонка під час засідання «круглого столу» на тему: «Надання права здійснення оперативно-розшукової діяльності і проведення досудового слідства митними органами України».

середитися більше на такому виді своєї діяльності, як запобігання контрабанді. За його підрахунками, якщо митній службі й нададуть право проводити оперативно-розшукову діяльність, то цей підрозділ зможе становити все одно не більш як 12—15 слідчих, які працювати-

муть, найпевніше, в столиці — далеко від кордонів, а відтак про оперативність у такому слідстві говорити не доведеться. На думку урядовця, основна проблема криється все-таки в недостатньо чіткій співпраці митників та СБУ.

Надія СМІЯН.

Уряд проконтролює соціальні виплати

Прем'єр–міністр Юлія Тимошенко вперше після другого туру виборів з'явилася перед журналістами. Учора вона провела засідання уряду. Щоправда, тему перегонів вона оминула, натомість акцентувала увагу на необхідності виплати усіх соціальних платежів. Відповідне доручення —проконтролювати виплату — вона дала профільним міністерствам.

Особливий контроль, за словами прем'єра, необхідно здійснити щодо виплат надбавки за стаж медичним працівникам і доплати до заробітної плати всім освітянам середньої ланки освіти. Водночас вона наголосила, що перевірка і звіти щодо цього мають бути здійснені до наступного урядового засідання.

Водночас першим питанням порядку денного урядового засідання стоїть питання «Про стан підготовки агропромислового комплексу до проведення весняно-польових робіт у 2010 році». За словами Ю. Тимошенко, показник зростання обсягів виробництва аграрного комплексу у січні 2010 року порівняно з січнем 2009 року становить п'ять відсотків.

Також вона наголосила, що, підбиваючи підсумки роботи аграрного сектора за 2009 рік,

який був кризовим, статистичні дані за січень 2010 року свідчать про завершення кризи в агропромисловому комплексі. «Те, що в січні 2010 до січня 2009 року аграрний сектор дав 5% приросту, говорить про те, що по суті в аграрному секторі криза вже точно завершилася», — наголосила Прем'єр-міністр. Вона пообіцяла: уряд забезпечить усі заходи з підготовки агропромислового комплексу до проведення весняно-польових робіт у 2010 році.

Крім того, Ю. Тимошенко зауважила, що антикризові дії уряду дають позитивні результати і для гірничо-металургійного комплексу.

«Сьогодні ми вже відчуваємо становлення гірничо-металургійного комплексу і повернення його до тих обсягів виробництва, які були до кризи», — зазначила глава уряду. За її словами,

саме антикризові дії уряду, зокрема спеціальні цінові програми, державна підтримка, сприяли тому, що галузь успішно виходить з кризи і повертається до високих обсягів виробництва.

«Це говорить про те, що наша з вами спільна команда, яка останні два роки протистояла кризі, сьогодні вже починає отримувати достойні і чіткі позитивні результати», — наголосила Прем'єр-міністр.

При цьому вона додала, що уряд і далі продовжуватиме підтримувати гірничо-металургійний комплекс. Саме тому, за словами Юлії Тимошенко, на засіданні будуть розглянуті стан роботи галузі, система державної підтримки та концепції, які необхідні для успішної роботи гірничо-металургійного комплексу.

Крім того, уряд розгляне низку законопроектів. Зокрема, про правовий статус осіб, примусово виселених (депортованих) з території Польщі у 1944—1951 роках. А також питання надання громадянам квартир, що придбані Державною іпотечною установою, у селах Фонтанка, Кузьки та місті Немирові.

ФОТОФАКТ

У ніч з 9 на 10 лютого 2010 року невідомі скоїли погром в офісі Баранинської сільської ради в с. Баранинці Ужгородського району Закарпатської області. За словами працівників сільради, з приміщення зникли два сучасні монітори, було розкидано документи й розрізано сейф. Правоохоронні органи встановлюють особи зловмисників.

Фото Яноша НЕМЕША (УНІАН).

ВИБОРИ-2010

ЦВК продовжує приймати протоколи

Центральна виборча комісія продовжує приймати протоколи окружних виборчих комісій про підсумки голосування в межах відповідних територіальних виборчих округів. Протягом середи комісія прийняла протоколи від 116 окружних виборчих комісій. Крім того, було розглянуто один протокол ОВК з позначкою «Уточнений». Отже, на опрацюванні в ЦВК перебувають протоколи про підсумки голосування 196 окружних виборчих комісій, повідомили у відділі взаємодії із ЗМІ секретаріату комісії.

БЮТ готовий передати докази фальсифікацій до суду

Про це заявив керівник виборчого штабу Юлії Тимошенко Олександр Турчинов, повідомляє прес-служба БЮТ.

За його словами, одним із фактів такої фальсифікації є результати голосування на 5-му виборчому окрузі (місто Керч). Після того, як «нам вдалося домогтися першого перерахунку голосів на 20-й виборчій дільниці, всупереч шаленому опору представників Януковича, з'ясувалося, що дані, передані до Центральної виборчої комісії по цій дільниці, дають Януковичу на вісім відсотків більше голосів, ніж він отримав насправді. Цей факт задокументовано», — сказав він.

Після цього, додав О. Турчинов, нам вдалося домогтися перерахунку голосів ще на шести виборчих дільницях. У всіх випадках перерахунку мали місце аналогічні фальсифікації на користь кандидата Януковича. Такі само порушення були і в інших областях України, зокрема в Донецькій та Луганській. БЮТ передав до Центральної виборчої комісії документи з вимогою про перерахунок голосів більш як на 900 виборчих дільницях. Але якщо ЦВК не розглядатиме скарги, БЮТ обіцяє звернутися до Вишого адміністративного суду.

Чи є підстави для оскарження?

Жодних юридичних підстав ставити під сумнів результати виборів та дії Центральної виборчої комісії немає, вважає член ЦВК Михайло Охендовський. Водночас він зазначив, що оскаржити результати перегонів можна у Вишому адміністративному суді протягом п'яти днів після їх офіційного оголошення. Своє рішення суд має винести протягом двох днів.

Крім того М. Охендовський зауважив, що можливий судовий позов не зупинить офіційного оголошення результатів виборів. Тільки-но ЦВК отримає 225 протоколів ОВК, сказав він, комісія складе свій протокол про підсумки виборів і матиме інформацію щодо відсутності судових розглядів стосовно виборчого процесу.

Утім, заступник голови Центрвиборчком Жанна Усенко-Чорна дотримується протилежної точки зору. За її словами, скарги, які надходять до ЦВК про необхідність перерахунку голосів на деяких виборчих дільницях, дають для цього підстави, повідомляє «Українська правда».

«Ознайомлення з першими із них уже дає підстави ставити питання про необхідність доручення відповідним окружним виборчкомам про проведення повторного перерахунку голосів», — сказала Ж. Усенко-Чорна. За її словами, мали місце випадки, коли з порушенням встановлених законом вимог доставлялася виборча документація до ОВК, була порушена цілісність пакетів із виборчою документацією. Відповідно до закону, наголосила вона, окружна виборча комісія повинна в такому разі провести перерахунок голосів виборців.

СПІВЧУТТЯ

Асоціація народних депутатів України з глибоким сумом сприйняла звістку про передчасну смерть 9 лютого 2010 року **Кипариса Федора Сергійовича** — народного депутата України першого скликання, члена правління Асоціації народних депутатів України.

18 березня 1990 року обраний народним депутатом України, член Комісії Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки.

Член КПРС з 1964 року, член Полтавського МК КПУ, генерал-майор. Нагороджений орденом «За службу Батьківщині у Збройних силах СРСР» третього ступеня, багатьма медалями.

У політичному, громадському житті був активним учасником законотворчого та політичного процесу. Федір Сергійович назавжди залишиться у нашій пам'яті гранично порядною і самовідданою людиною, активним громадянином нашої держави. Найщиріші співчуття — сім'ї і близьким покійного.

Фундаментальні суперечливості Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції»

«В чести и силе та держава, Где правит здравый ум и правда».
С. Брант.

Багато правових актів, зокрема законів, переслідують важливі цілі, ставлять за мету покращення соціально-економічного розвитку держави та підвищення добробуту громадян.

Актуальним у цьому вимірі є Закон України від 11 червня 2009 року «Про засади запобігання та протидії корупції». Необхідність його прийняття була обумовлена стійким зростанням корупції. За індексом сприйняття корупції (CPI), складеним міжнародною організацією Transparency International (TI), Україна має майже чи не найвищий рівень корупції. За цим показником Україна посідає відповідно: у 2006 році — 99-те місце серед 163 країн (CPI = 2,8), у 2007 році — 118-те місце серед 180 країн (CPI = 2,7), а в 2008 році — 134-те місце серед 180 країн світу (CPI = 2,8).

Сьогодні Україна входить до числа 25 країн, які мають реальний шанс опинитися за межами цивілізованого фінансового світу й відчутти на собі весь тягар санкцій (заборон) на проведення цілої низки фінансових операцій на міжнародному світовому ринку.

У рейтингу економічних свобод 2010 Index of Economic Freedom Україна займає 162-ге місце серед 183 країн світу (у 2008 році — 152-ге). Серед 43 країн Європи Україна посідає останнє місце.

Україна вражена корупцією, наче лихоманкою

Корупція не є українським ноу-хау, вона присутня практично у всіх країнах світу, носить глобальний характер. Міжнародна спільнота й кожна країна окремо намагаються виробити спільні й індивідуальні заходи та засоби боротьби з корупцією. Не є винятком у цьому питанні й Україна. З 1995 року в Україні діє спеціальний Закон «Про боротьбу з корупцією», аналогів якого досить тривалий час не мала більшість країн. На жаль, регулювання на законодавчому рівні відносин у сфері боротьби з корупцією плідних результатів не принесло. Причини невдачі полягають, як вбачається, у відсутності політичної волі до реального запобігання та протидії корупції, а також у помилковості вибору стратегії протидії корупції: репресивні заходи стали основою такої боротьби, а на необхідність запобіжних заходів майже не звертається увага та не надається належного їм значення, практично не працює превентивна функція.

При організації проведення боротьби з корупцією слід виходити з того, що корупція має глибокі історичні корні, а з розвитком суспільства вона розвивається і змінюється, оскільки її засади лежать у суспільстві, а не в бюрократії, як дехто вважає. Корупція — явище досить складне і, водночас, по-своєму універсальне.

Взагалі на позитивну оцінку, з точки зору цілісності підходу, заслуговують прийняті Верховною Радою України 11 червня 2009 року закони «Про засади запобігання та протидії корупції», «Про відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення».

Однак слід завжди пам'ятати, що ціна гучних законів, до речі, як і будь-яких інших, вимірюється їх втіленням у життя чи відсутністю такого. Тому дуже не хотілося, щоб на шляху реалізації вказаних законів стояла їх неконституційність; іншими словами, не можна допустити, щоб закон став незаконним. Але таке можливо, якщо вчасно належним чином і з повною відповідальністю не переопрацювати закон. Введення в дію Закону «Про засади запобігання та протидії корупції» передбачено 1 квітня 2010 року. Так збіглося, але треба зважити, що введення у дію даного закону в день гумору може стати ще однією підставою для гумору, гіркого гумору. Час ще є. Потрібна тільки політична воля і бажання. Є надія, що до введення в дію зазначеного закону будуть враховані зауваження та пропозиції, висловлені науковцями й практиками на його адресу.

Аналіз вивчення проблеми боротьби з корупцією, аналіз законодавчих актів із питань антикорупційної діяльності показує, що серед вітчизняних учених, правознавців, практиків не існує чіткого визначення поняття «корупція». Існує чимало визначень термінологічного характеру поняття «корупція», починаючи від зведення її до такого злочину, як отримання хабара, та закінчуючи загальними формулюваннями, які не містять конкретних ознак такого злочину.

З аналізу міжнародно-правових документів також випливає висновок про наявність існування різних підходів до розуміння корупції. Наприклад, у Резолюції «Практичні заходи боротьби з корупцією», розповсюдженій на VIII Конгресі ООН із запобігання злочинності (Гавана, 1990 р.), корупція визначається як «порушення етичного (морального), дисциплінарного, адміністративного, кримінального характеру, що проявилось в протизаконному використанні свого службо-

вого становища суб'єктом корупційної діяльності». Інший документ ООН (Довідковий документ про міжнародну боротьбу з корупцією) формулює поняття корупції як «зловживання державною владою для одержання вигоди в особистих цілях».

Закон України «Про засади запобігання та протидії корупції» (далі — Закон) містить відмінне від зазначеного Законом України 1995 р. «Про боротьбу з корупцією» визначення терміна «корупція».

Але з приводу нового праворозуміння змісту поняття «корупція» виникають серйозні питання щодо розуміння, а відтак і правозастосування поняття «неправомірна вигода».

Запропоноване у ст. 1 Закону поняття неправомірної вигоди є досить проблемним для розуміння.

Неправомірна вигода за Законом розуміється як:

- 1) грошові кошти або інше майно;
- 2) переваги, пільги, послуги матеріального характеру;

У боротьбі з корупцією важливим є усвідомлення сутності корупції, від чого значною мірою залежить формування стратегії і тактики антикорупційної діяльності.

- 3) переваги, пільги, послуги нематеріального характеру.

При цьому законодавець дає уточнення стосовно того, що все вищезазначене підпадає під поняття неправомірної вигоди в разі, якщо їх «...обіцяють, пропонують, надають або одержують безоплатно чи за ціною, нижчою за мінімальну ринкову, без законних на те підстав».

Однак маємо зазначити, що на сьогодні є незрозумілим і невизначеним у правовому полі поняття «переваги, пільги, послуги нематеріального характеру».

Якщо звернутися до судової практики, то в Постанові пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 року № 5 «Про судову практику в справах про хабарництво» зазначається: «...оскільки одержання хабара є корисливим злочинном, його предмет має виключно майновий характер. ...Послуги, пільги і переваги, які не мають майнового характеру (похвальна характеристика чи виступ у пресі, надання престижної роботи тощо), не можуть визнаватися предметом хабара. Одержання їх може розцінюватися як інша (некорислива) заінтересованість при зловживанні владою чи службовим становищем...»

Ні предмета, ні суб'єкта

Наведені підходи свідчать про відсутність чіткого визначення предмета корупційного правопорушення. У даному питанні відсутній єдиний підхід; не міститься також відповідь, як співвіднести з визначенням «неправомірної вигоди», наведеним у ст. 1, як предмета корупційного правопорушення такої термінологічній поняття, як виконання робіт (п. 2 ст. 4)), подарунки, в т. ч. особисті (ст. 5) і одержані близькими особами (ст. 14), благодійна та інша допомога (ст. 14).

Вважається за необхідне також зазначити, що в Конвенції ООН проти корупції (2003 р.) та в Кримінальній Конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією (1999 р.) застосовано єдиний термінологічний підхід до поняття предмета корупційного правопорушення і його визначення як неправомірної переваги.

Визначене, наприклад, поняття «майно», яке дається у ст. 2 Конвенції ООН проти корупції, застосовується і в інших міжнародних конвенціях із відповідних питань. Це поняття єдине, іншого немає.

Стаття 28 Закону за змістом повністю відповідає ст. 9 Конституції України та ст. 19 Закону України від 29 червня 2004 р. «Про міжнародні договори України», в яких сформульований чіткий і однозначний імператив: «у разі, якщо міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством про запобігання та протидію корупції, застосовуються правила міжнародних договорів».

Зважаючи на стратегічний розвиток національного законодавства у напрямі його імплементації та гармонізації з міжнародним, адаптувати його слід у відповідності до міжнародних норм.

Що стосується суб'єктного складу учасників корупційного правопорушення та інших або третіх осіб, то маємо також досить серйозні питання. Мають місце й проблеми з сутнісним змістом термінів, які використовуються у Законі.

Так, наприклад, термін «близькі особи» в рамках дії Закону є професійно некоректним.

Поняття «близькі особи», виходячи з його змісту, визначеному в ст. 1, наближається за змістовним наповненням до термінології, яка використовується у сімейному законодавстві. При цьому необхідно зазначити, що на сьогодні ні цивільне, ні сімейне, ні житлове, ні податкове чи будь-яке інше законодавство не дають навіть чіткого поняття сім'ї, не говорячи вже про його однозначну визначеність.

За Законом «Про засади запобігання та протидії корупції» під визначення «близькі особи» підпадають, наприклад, наймодавець і наймач, за умови їх постійного проживання разом та ведення спільного господарства, у випадку, якщо один із них є суб'єктом, визначеним у ч. 1 ст. 2. А подружжя, діти, батьки, які є кривим спорідненими або такими, що до них прирівняні, за умови проживання нарізно, під дію цього Закону не підпадають, бо для отримання статусу подружжя та сім'ї вимога спільного проживання подружжя не є обов'язковою за нормами сімейного законодавства (ст. 3 Сімейного кодексу України).

Чи можемо ми в даному випадку вести мову про логіку правозастосування нормативного акта?

До суб'єктів відповідальності за корупційні правопорушення законодавець відносить і осіб, які не є державними службовцями й посадовими особами місцевого самоврядування, але надають публічні послуги (аудитори, нотаріуси, експерти, арбітражні керуючі, незалежні посередники та члени трудового арбітражу під час розгляду трудових спорів); осіб іноземних держав, які обіймають посади у законодавчому, виконавчому, адміністративному або судовому органі іноземної держави, а також інших осіб, які здійснюють функції держави для іноземної держави, зокрема для державного органу або державного підприємства), осіб, які постійно або тимчасово обіймають посади з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або осіб, спеціаль-

Чітке, однозначне визначення, роз'яснення поняття корупції дасть змогу визначити коло корупційних діянь, наповнить конкретним юридичним змістом та забезпечить ефективне правозастосування положень антикорупційного законодавства у практичній площині діяльності правоохоронних органів, органів прокуратури й суду.

но уповноважених на виконання таких обов'язків з юридичною особою, а також фізичних осіб—підприємців. І тут виникає резонне запитання: як у випадку, наприклад, з фізичною особою, яка займається підприємницькою діяльністю, відрізнити корупцію від порушення податкового або фінансового характеру?

Конфлікт інтересів

У ст. 1 та в ст. 12 Закону йдеться про конфлікт інтересів, під яким розуміються реальні або такі, що видаються реальними, протиріччя між приватними інтересами особи та її службовими повноваженнями, наявність яких може вплинути на неупередженість прийняття рішень, а також на вчинення чи невчинення дій під час виконання наданих їй службових повноважень.

Як відомо, положення кожної статті є нормами, тобто встановленими правилами поведінки суб'єктів правовідносин. З точки зору праворозуміння та правозастосування незрозумілим є застосування сутнісного змісту «...що видаються реальними...». Під таке визначення підпадає суб'єктивна думка,

а вона не завжди буває об'єктивною, оскільки сам термін «видаються реальними» видається некоректним у правовому сенсі щодо конституційної норми про верховенство права. Не є відомим для законодавства, на яке законодавець посилається в п. 2 ст. 6 Закону, і регулювання нормативними актами питань «доборчесної поведінки». Такі формулювання підпадають під норми — цілі, які, здебільш, мають декларативний характер.

Таким чином, за формального підходу під кримінальну, адміністративну відповідальність відповідно до Закону з порушенням відповідної справи про корупційне правопорушення можна підвести будь-яку особу.

У Законі, що аналізується, законодавець практично підводить під корупцію всі види збагачення, не встановлюючи співвідношення його розміру з відповідальністю, не враховує підстави такого збагачення. Сьогодні особа може мати, наприклад, декілька об'єктів нерухомості (житлових або нежитлових приміщень, земельних ділянок), які вона може здавати в оренду з метою раціонального утримання майна та отримання доходу. Приховування отриманих нею доходів від

За формального підходу під кримінальну, адміністративну відповідальність відповідно до Закону з порушенням відповідної справи про корупційне правопорушення можна підвести будь-яку особу.

оподаткування (на практиці це порушення закону є досить поширеним) справді є порушенням закону, але не є корупцією.

Колізії — ворог якості закону

Певні суперечності містяться і в ст. 9 Закону, що регламентує порядок організації спеціальних перевірок стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або органів місцевого самоврядування. За Законом на Кабінет Міністрів України покладається затвердження Положення щодо організації такої перевірки, в той час як за Конституцією України ці питання належать до предмета регулювання закону, який мала б ухвалити Верховна Рада.

Крім того, норми цієї статті порушують права й свободи людини, має місце втручання у приватне життя. Порушуються основні засади Конституції України, ЦК України, а саме: неприпустимість свавільного втручання у сферу особистого життя (ст. 3 Конституції, ст. 3 ЦК); право фізичної особи на підприємницьку діяльність та працю (ст. ст. 42, 43 Конституції); право на таємницю про стан здоров'я (у ч. 2 ст. 287 ЦК України недвозначно та імперативно визначено: «забороняється вимагати та подавати за місцем роботи або навчання інформацію про діагноз та методи лікування фізичної особи»). Отже, вимога Закону про необхідність спеціальної перевірки особи щодо стану її здоров'я вступає у протиріччя з вищенаведеними нормами. В цьому контексті має місце невідповідність положень Закону Конституції України, зокрема нормам-приписам, які містяться у ст. ст. 21, 22, щодо неупорядкованості та недопустимості при прийнятті нових законів звуження змісту та обсягу прав і свобод.

Закон має відповідати реаліям сучасного виміру життя

У цій невеликій аналітичній статті, присвяченій проблемам боротьби з корупцією, наведені деякі фундаментальні суперечності Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» Конституції України, міжнародним правовим актам, національному законодавству з різних галузей права. Фактично цей Закон містить набагато більше недоліків і потребує не косметичного перегляду чи доопрацювання, а якісного капітального переопрацювання. Закон повинен відповідати реаліям сучасного виміру життя. Недопустимими мають бути його консервативність, двозначність термінологічного розуміння, відсутність системної єдності правового регулювання діяльності боротьби з корупцією. Інакше корупція отримає перемогу і, як соціально-політична корозія, знищить і суспільство, і державу.

У рамках протидії корупції вважаю за необхідне внести відповідні зміни до основних нормативно-правових актів із питань життєдіяльності всіх гілок влади (законодавчої, виконавчої, судової), органів місцевого самоврядування, суспільства і держави, а саме: з питань виборчого процесу, формування і діяльності політичних партій та громадських організацій, бюджетних та податкових правовідносин, банківської діяльності, фінансового контролю тощо.

Сергій ЧЕРНОВ,
голова Харківської обласної ради,
кандидат наук з державного управління.

► ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

На Донеччині
ліквідували
підпільний
ртутний бізнес

У Красноармійську затримана організована злочинна група, яка торгувала ртуттю. Зловмисники зберігали більше тонни небезпечної речовини. Організатор угруповання, 48-річний мешканець Добропілля, у 90-ті роки працював директором підприємства і мав змогу отримати рідкий метал. Пізніше колишній директор зберігав ртуть у бало-нах по 40 кілограмів кожен на незаконних пунктах прийман-ня металу. Ватажок мав неод-норазові конфлікти з законом і перебував у розшуку. Настав час, коли власник балонів із небезпечною речовиною вирі-шив продати «товар». Його спільниками стали двоє робіт-ників шахти, один із яких був чотири рази судимий.

Покупці на специфічний товар знайшлися, хоча трійця спочатку не знала реальної вартості ртуті і продавала ко-жен балон по 2 тисячі гри-вень, тоді як світова ціна близько 2400 доларів за 40-кілограмовий балон. Зго-дом розцінки у підпільників зросли, потекли гроші. Один зі спільників уже збивався до банку з внеском за автомобіль, другий подумував про нову квартиру. Однак наміри пе-рервали співробітники Крас-ноармійського відділу з бо-ротьби з організованою зло-чинністю. Після пробної за-купки зловмисників затрима-ли. Оперативні заходи прово-дилися у співробітництві із ря-тувальниками та санітарними лікарями, адже кількість ртуті була така, що за найменшої неосторожності могла статися техногенна катастрофа.

У злочинного угруповання вилучені 15 балонів ртуті ва-гою 700 кілограмів, 114 тисяч гривень, два автомобілі, сер-тифікати якості і специфіка-ція продукції. Ртуть на спеці-ально обладнаному автомобілі доставили на зберігання та проведення експертиз до Ні-кітківського ртутного заводу в Горлівці. Фахівці обурені нед-балістю членів «бригади», ад-же якби сталася розгермети-зація балонів, для здоров'я людей це мало би незворотні наслідки. Затриманим «сві-тити» до п'яти років позбав-лення волі.

Ліна КУЩ.

► ЗАКАРПАТСЬКА
ОБЛАСТЬ

Фальсифікату
поменшає

Днями працівники податко-вої міліції Закарпатської об-ласті вилучили 50 000 підроб-лених марок акцизного збору, які мали піти на вироблену кустарним способом горілку. За словами першого заступни-ка начальника управління по-даткової міліції області Воло-димира Гери, після отримання оперативної інформації про факт перевезення підроблених марок в автобусі Чернівці-Уж-город податківці негайно виї-хали на автовокзал та огляну-ли «Ікар». Під сидіннями у са-лоні було виявлено два поліе-тиленові пакети з марками. Водії пояснили, що невідома особа сіла в автобус з цими пакетами на автостанції «Му-качеве». Після приїзду в Ужго-род незнайомець вийшов з ав-тобуса, наразі ведуться розшу-кові дії щодо встановлення його особи.

Варто зазначити, що орієн-товна вартість вилучених ма-рок на «чорному ринку» ста-новить майже 30 тис. грн., не кажучи вже про втрати бюд-жету від вигодовлення такої кількості фальсифікату. Тільки за січень цього року завдяки злагодженій роботі податківців до закарпатських споживачів не дійшло фальсифікованої продукції на 742 тис. грн.

Василь НИТКА.

Знову адміністративно-територіальна «сверблячка»?

ТОЧКА ЗОРУ

В Україні з ініціативи «любих друзів» і «любих моїх» свого часу поча-лися і продовжуються розмови про адміністра-тивно-територіальну ре-форму. Чи знаходить дане питання підтримку в регіонах і серед гро-мадськості? Нічого гріха таїти: наміри щодо цього реформування виклика-ють занепокоєння і нас-торогу українців. Люди вкрай несхвально ставляться до укрупнення сіль-ських, селищних рад і районів.

Такі настрої викликані, в першу чергу, негативним дос-відом реформування територі-ального устрою в 60-х роках минулого століття, коли ре-форми призвели до занепаду і ліквідації значної кількості населених пунктів. Про став-лення людей до цієї проблеми свідчать хоча б останні спроби її проведення у 2005 році, ко-ли «помаранчевим» ідеологам територіального реформуван-ня довелося навіть втікати з рідних країв під час представ-лення своїх намірів.

Хто є нині «штовхачем» ідеї реформування територі-ального устрою? Міністер-ство регіонального розвитку та будівництва України, яке через народних депутатів урядової коаліції ініціювало слухання на тему: «Концеп-туальні засади реформи міс-цевого самоврядування та ад-міністративно-територіаль-ного устрою» у Комітеті Вер-ховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування, де було прямо заявлено ініці-аторами, що це має бути здійснено в найкоротші тер-міни. Можна було б поімен-но назвати осіб, які вже де-кілька років постійно й мето-дично нав'язують суспільству своє бачення адміністратив-но-територіального устрою, а, отже, багато в чому й май-бутнього України, однак ма-ло кому зрозуміло, де народ-жуються такі ініціативи. По-казово, що експертизи про-понованого Мінрегіонбудом законопроекту зроблені й по-годжені в європейських краї-нах, а тепер їх вирішили по-казати й Верховній Раді Ук-раїни, і власному народу. То за чіми рецептами й розу-мом ми живемо?

Ціна реформи

Такі можливі масштабні й радикальні дії з реформуван-ня адміністративно-територі-ального устрою країни вик-ликають безліч запитань до нинішніх ініціаторів рефор-мування.

Чи можливо це в умовах економічної і політичної кри-зи? Чи є у нинішніх політич-них лідерів країни воля до її проведення і, найголовніше, кредит довіри людей, бо не підтримана людьми реформа — це утопія? Скільки кошту-ватиме ця реформа й чи «під-йомна» вона для України в умовах загрози дефолту та економічного колапсу? Чи приведе механічне укрупнен-ня територіальних громад і районів до їх самодостатності без вирішення питання еко-номічного розвитку терито-рій? Чи це наблизить владу й соціально-управлінські пос-луги до людей за умови вщент зруйнованої соціаль-ної, транспортної і комуніка-ційної інфраструктури, чи є для цього достатня кількість підготовлених кадрів? Чи є в

країні позитивний приклад реформування хоча б якоїсь галузі, що вселяло б громадя-нам оптимізм і впевненість у необхідності проведення ад-міністративно-територіальної реформи? Чи будуть до того часу здійснені кроки з опти-мізації повноважень між цен-тром і регіонами, знайдено нову модель взаємовідносин, реформовано бюджетну, податкову системи? Хто прора-хував економічні витрати та моральні збитки, яких зазнає кожна родина в результаті пе-реоформлення безлічі житте-во важливих документів (пас-портів, свідоцтв, установчих документів, документів май-нового характеру, тощо)? Чи робився прогноз можливих ризиків і наслідків, впливу ймовірних помилок у плані збереження керованості на всіх рівнях управління? Чи напрацьовані заходи з недо-пущення погіршення рівня життя людей і зростання со-ціального напруження? Чи враховані в запропонованому проєкті місцеві традиції і зви-чай, регіональні відмінності, що впливатимуть на рефор-мування? Чи аналізувалися «попихачами» реформи при-чини невдалого реформуван-ня територіального устрою, що проводилося в 60-х роках минулого століття, і наслідки, до яких вони призвели? Чи проводився в Україні держав-но-правовий експеримент щодо пропонованого укруп-нення і які його результати? Чи вичерпані можливості оп-тимізації нинішньої системи територіального устрою?

Це лише невелика кількість запитань, що виникає у кож-ної тверезомислячої людини, коли вона читає проєкт кон-цепції реформування адміні-стративно-територіального ус-трою. Кожне з цих питань — це серйозна тема, що потребує обговорення.

Звичайно, в питаннях адмі-ністративно-територіального устрою є багато проблем: ус-тановлення і зміни меж насе-лених пунктів, районів, обла-стей, статусу окремих насе-лених пунктів і територій, навіть законодавчого врегулювання того, які документи й до яко-го органу необхідно подати для врегулювання цих питань та багато іншого.

Згадані проблеми очевид-ні, та їх необхідно вирішувати невідкладно. Чимало кон-структивних пропозицій вне-сено для цього. Вони загаль-новідомі. Але ініціатори «швидкісного» реформуван-ня обрали й чітко витриму-ють шлях руйнування всього й одразу, а потім закріплен-ня в Конституції і законо-давстві України наслідків свого експериментування над кожною людиною, зокре-ма, і суспільством загалом. Це занадто навіть для того періоду беззаконня, який ми переживаємо.

Проведення подібного ни-ні, коли на пам'яті людей зло-чинна приватизація та її ка-тастрофічні результати, ре-формування земельних і май-нових відносин в агропромис-ловому комплексі, знищення соціальної сфери на селі, фак-тична ліквідація найкращих у світі систем освіти й охорони здоров'я, які призвели до за-непаду, а часто знищення ре-зультатів праці багатьох поко-лінь, перетворення основної маси людей на жебраків, на мою думку, ще більше погір-шить ситуацію на місцевому, регіональному та державному рівнях.

Лише невеликі штрихи з практики проведення земельної реформи й зміни майнових від-носин на селі. Остання здійсню-ється вже понад 10 років, але до цього часу в багатьох місцевих радах немає навіть спеціаліста землевпорядної служби, який повинен стати ключовою фігу-рою цієї реформи. А майнове ре-формування в агропромисловому комплексі стало справжньою тра-гедією для абсолютної більшості селян, трудових колективів і те-риторіальних громад. Продоволь-ча безпека держави опинилася під загрозою. Перед українським се-лянством, неначе під час війни, постала реальна перспектива втратити землю і стати рабом у формально незалежній державі. А згадайте ж, на початку все було гарно й гладко, як на папері, так із вуст «солов'їв» і «підспівува-чів» реформ. І скільки проблем це породило?

Врахувати
думку
громадян

Насправді радикальне ре-формування адміністративно-територіального устрою є над-звичайно складним і комплекс-ним процесом, що має коло-сальні ризики. Для його реалі-зації необхідно прийняти та внести зміни більш як до 300 законів та кількох тисяч підза-конних актів, забезпечити їх-ню реалізацію організаційно, фінансово, підготувати для цього кадри.

Крім того, реформування — це затратний механізм, який у кінцевому результаті ляже величезним фінансовим тягарем на плечі держави, місцевих бюджетів і, врешті-решт, громадянина. Саме з його кишені оплачувалися всі попередні реформи, саме на просту лю-дину лягли всі труднощі ни-нішніх економічних негараз-дів. Тому можна не сумнівати-ся, за чий рахунок проводити-меться нова реформа. А скіль-ки часу, нервів, сил і коштів забере в кожного з нас оформ-лення безлічі довідок і вне-сення змін до існуючих доку-ментів як для окремих грома-дян, так і для юридичних осіб, що неминуче потрібно буде зробити!

Механічне укрупнення міс-цевих рад і районів, на мій погляд, не призведе до авто-матичної їхньої самодостат-ності, не вплине в бік покращення на якість соціально-уп-равлінських послуг, що нада-ються населенню. Віднесення поселень до того чи іншого статусу, по суті, нічого, крім назви й вивісок, не змінить і не забезпечить жодних гаран-тій на здійснення місцевого самоврядування на якісно від-мінному, вищому функціо-нальному рівні.

Навпаки. Переконалий, що це не наблизить, а віддалить владу від громадянина, що особливо згубно позначиться на житті мешканців села, де вщент зруйновані соціальна, транспортна та інша інфра-структури, немає елементарно-го сполучення між більшістю населених пунктів.

У намірах ініціаторів ре-формування говориться про значне якісне й кількісне

збільшення соціально-управ-лінських послуг, що будуть надаватися на місцях після проведення реформи. Для нинішніх працівників самов-рядних органів дивною є теза, що для здійснення повнова-жень громади отримають значно більше можливостей і коштів. Чи є такі резерви в державі й на місцях? Чому вони не використовувалися до цього часу?

Пересічні громадяни в значній більшості з недовірою ставляться до реформ. Вони вже «ситі» обіцянками, які да-валися при проведенні прива-тизації, реформування в сфері земельних відносин, агропро-мислового комплексу, пенсій-ного забезпечення, які про-стого трудівника зробили най-митом і жебраком.

Таким чином, доходимо вис-новку, що пропонований проєкт закону України «Про адміністра-тивно-територіальний устрій Ук-раїни» суперечить не лише фор-мальним положенням чинної Конституції України, а й усій культурно-історичній традиції на-роду.

Спочатку необхідно здій-снити напрацювання законо-давчої бази, проведення бюд-жетної, податкової та інших реформ, які поліпшать ситуа-цію в економіці України, за-безпечать покращення рівня життя людей і підготують су-спільну думку. А вже після цього готувати заходи в кон-тексті згаданої реформи, яка б обов'язково передбачала про-ведення серйозних наукових досліджень і державно-право-вих експериментів, ураховува-ла волевиявлення громад шляхом проведення місцевих референдумів, які передбача-ють Конституція України та ратифікована парламентом Хартія місцевого самовряду-вання.

Адміністрування при цьому безглузде. Це засвідчив і ди-ректор Швейцарського бюро співробітництва в Україні М. Еттер, який на моє запитання: «Чи можливе об'єднання де-кількох кантонів Швейцарії без волевиявлення людей?», з посмішкою сказав: «No!»

Виходячи з цього, вважаю, що «революційні» методи не-відкладно провести адміністра-тивно-територіальну реформу й поспішні дії при вирішенні цієї проблеми є неприйнятними.

А нашим горе-реформато-рам давай усе одразу й сьогод-ні. Вони про наслідки не ду-мають. Їх не зупиняє ні важка фінансово-економічна криза, ні зuboжіння власного народу, ні відсутність конституційного та законодавчого забезпечен-ня пропонувананих ними «ре-форм». До чого таке призвело, ми неодноразово переконува-лися на досвіді горезвісних реформувань в інших галузях. Тому, маючи здоровий глузд, ми повинні сказати своє рішуче українське: «Ні!» і ще раз «Ні!» намірам нинішньої без-відповідальної, по суті, анти-народної влади втягнути суспільство в чергову безглузду авантюру.

Сергій ГОРДІЄНКО,
народний депутат України,
член фракції Компартії України,
секретар Комітету Верховної Ради
України з питань державного
будівництва та місцевого
самоврядування.

P. S.

Спонукальним мотивом для написання цієї статті стало розпорядження Кабінету Міністрів України №1456-р від 2 грудня 2009 року «Про запро-вадження плану заходів реалізації Концепції ре-форми місцевого самовря-дування», в якому окрес-лені плани реформування адміністративно-тери-торіального устрою.

Учора в Печерському районному суді Києва розпочалися слухання кримінальної справи Олександра Волконського (Шахова) за обвинуваченням в організації афери компанії «Еліта-Центр», *повідомляє організація «Центр правозахисту»*

У Москві на 86-му році життя померла народна артистка СРСР, знаменита оперна співачка **Ірина АРХИПОВА**, *повідомила виконавчий директор Фонду Архипової Надія ХАЧАТУРОВА*

У НОМЕР

► *ЧЕРНІГІВ*

Віддалених сіл поменшало

В обласному центрі відбулося вшанування переможців та лауреатів обласного етапу всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2010». Під час урочистого заходу представникам освітніх закладів були вручені ключі від 12 автобусів. Їх закуплено і безкоштовно передано сільським школам Чернігівщини у рамках спільного проекту Міністерства освіти і науки України та Світового банку «Рівний доступ до якісної освіти в Україні». Тепер дітей з віддалених сіл підвозитимуть у Стольненську, Височанську, Понорницьку, Олишівську, Халаявинську, Ріпкинську та інші школи.

Сергій ПАВЛЕНКО.

► *ВІННИЧЧИНА*

Вовчиця перегризла дерево, рятуючись із пастки

В урочищі Сумівська дача Бершадського лісового господарства у Вінницькій області браконьєри виславили петлю, щоб спіймати косулю, а в ній опинилася... вовчиця. Про цей випадок кореспонденту «Голосу України» розповів егер Сумівського лісництва Володимир Майструк.

— Мисливці знають про те, що вовчиця може перегризти собі ноги, якщо вони опиняться у пастці, — каже пан Володимир. — А тут петля за хижаком замкнулася у задній частині тулуба. Щоб вирватися з полону, вовчиця перегризла... дерево, до якого прикріпили петлю з металевого троса.

Хижачку в пастці помітили місцеві жителі. Повернувшись у село, розповіли про побачене мисливцям. Поки ті добралися до місця пригоди, вовчиця вирвалася з полону. Однак далеко втекти їй не вдалося. Знесилена, відповзла приблизно на десять метрів. Неподалік лежало дерево, в діаметрі трохи більше п'яти сантиметрів. Невелике, але все одно перегризти молодий стовбур непросто. Мисливці пристрелили хижачка.

Семеро вовків знищили протягом двох останніх років у Сумівському лісництві. За словами егера, хижаки, які зачастили в угіддя, стали перешкодою для підвищення продуктивності мисливських угідь, в яких знаходяться вепри, косулі, зайці, борсуки, куниці, лисиці... До речі, за вбитого вовка обласне управління лісового та мисливського господарства виплачує винагороду в сумі триста гривень, **повідомив керівник прес-служби управління Станіслав Трохимович на прізвище ВОВК.**

Віктор СКРИПНИК.

► *ДОНЕЧЧИНА*

Кращі вуглеруби змагаються за нагороди

У державному підприємстві «Артемвугілля» підбито підсумки «ізотовської» вахти, приуроченої до дня народження зачинателя ударного шахтарського руху Микити Ізотова. Переможцем міського конкурсу професійної майстерності вибійників став гірник шахти імені Гайового Олександр Корєєв, який видобув за зміну 15 тонн палива, виконавши норму на 290 відсотків. Майже стільки само — 14,8 тонн видав на-гора «срібний» призер Роман Кириленко із шахти імені Калініна. Третє місце із показником 14,6 тонн (282 відсотки) розділили між собою вибійники шахти імені Гайового та імені Рум'янцева Геннадій Панащенко і Олександр Мокринських. Решта учасників продемонстрували гідні результати, перевиконавши норму виробки в півтора— два рази. А загалом протягом зміни (за шість годин) десять конкурсентів видобули 131 тону вугілля, тоді як добовий план дільниці становить 110 тонн.

Під час урочистостей генеральний директор «Артемвугілля» Анатолій Гончаров та голова територіальної організації профспілки працівників вугільної промисловості Геннадій Борисенко нагородили переможців грамотами і преміями. Такі конкурси в об'єднанні стали традицією, яка допомагає підвищувати престижність шахтарської праці.

Ліна КУЩ.

Стежте за безпекою зв'язків дітей... в Інтернеті

Знайомого мого сина не-давно побили, відібрали дорогий цифровий фотоапарат, мобільник і гаманець із двадцятьма гривнями. Цьому «НП» передувало те, що 15-річний Віктор, як і більшість його однолітків, весь вільний час проводив в Інтернеті. Мама хлопця раділа: мовляв, син не гуляє не-відомо де, сидить удома...

На сайти знайомств підліток не заходив. Його більше цікавили комп'ютерні ігри й чати, де можна було поспілкуватися з такими, як він, хлопцями. А ще Віктор сподівався знайти хоч яку-небудь роботу, щоб мати свої кишенькові гроші. Розповів про це хлопцеві, з яким «чатилася» вже кілька днів. Той і запропонував підробити папараці: потрібно було піти в нічний клуб і познімати фотоапаратом дівчат. Потім відразу, у клубі, зустрітися з «роботодавцем», віддати знімки й одержати гонорар — обіцяли 300 грн. за такий репортаж.

У призначений час Віктор прийшов на зустріч. Його чекали троє хлопців, на вигляд їм було років по двадцять. Шахраї пограбували підлітка й «заплатили» йому за роботу... струсом мозку.

На жаль, Інтернет не тільки дає нам більші можливості для спілкування, одержання інформації, навчання, а й може приховувати небезпеку. Особливо для дітей. Серед основних загроз міжнародної павутини експерти виділяють дитячу порнографію, прояви расової й національної нетерпимості, тероризму, заклики до державних переворотів тощо. Батьки часто не знають, чим займається їхня дитина, сидячи біля комп'ютера, з ким вона спілкується, які сайти відвідує. Дитяча психіка ще дуже

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ (з архіву «Голосу України»).

слабка і вразлива. Дитина не завжди може відрізнити зло від добра. Вона вважає комп'ютер своїм другом і цілковито йому довіряє. Психологи кажуть: якби батьки не сприймали комп'ютер як няньку, а були уважніші до підростаючого покоління, спілкувалися з дітьми, проводили з ними вільний час, то змогли б уберегти їх від лиха.

За словами начальника підрозділу боротьби з кіберзлочинами Департаменту боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми МВС України Руслана Похомова, правоохоронці під виглядом неповнолітніх реєструються на різних форумах та чатах і одразу одержують неприємні пропозиції, в основному пов'язані зі зйомками перед фото- і відеокамерами за гроші.

— Приміром, 12-річний ди-

тині пропонують для початку одягти дорослу нижню білизну. За це платять 20—30 гривень, потім зняти частину цієї білизни — оплата, скажімо, 50 гривень. І так поступово доходить до тисячі гривень, які дитина може заробити на певних умовах. Зрозуміло яких, — пояснює одну з «небезпек» Інтернету для юних користувачів Руслан Похомов.

Відповідно до соціопитування, 27% українських дітей від 6 до 17 років підтвердили, що з ними в Інтернеті контактували незнайомі люди. 30% дітей підтримали це спілкування. При цьому 28% з них пересілили свої фотографії, 17% — інформацію про родину.

Відповідальність за дітей передусім несуть батьки. Саме вони повинні навчити своїх нащадків кіберкультури й правил онлайн-безпеки. Так вва-

жає українська коаліція за безпеку дітей в Інтернеті, куди входять Міносвіти, МВС, Мінсім'ї, громадські організації й представники бізнесу. Вони ініціювали спеціальну програму безпеки і клуб Інтернет-батьків «Оп-ляндія. Безпечна веб-країна». На сайті www.onlandia.org.ua батьки, вчителі й діти можуть ознайомитися із правилами безпеки, які дадуть можливість обійти реальні загрози віртуального світу.

У свою чергу, Інтернет-асоціація України пропонує всім небайдужим очистити вітчизняний сегмент міжнародної павутини від насильства. Для цього слід зайти на ресурс Skarga.ua і вказати адресу веб-сторінки, де, на ваш погляд, розміщено незаконний контент. Не будьте байдужими!

Ольга ВІТЕР.

Дайте квиток на «Трамвайчик закоханих!»

Львів'яни нині активно беруть участь у розіграші квитків для подорожей «Трамвайчиком закоханих» у День святого Валентина. На одній з радіостанцій міста вони змагаються за право відзначити свято нетрадиційно. Це означає — не просто проїхатися Львовом під звуки романтичної музики в трамваї, прикрашеному яскравими кульками, коли до ваших послуг будуть не кондуктори, а офіціанти з шампанським і солодощами. Во-яж відбуватиметься у супроводі знаних екскурсоводів — братів Радковців. Тема-

тика подорожі, як і маршрут, звичайно, присвячені Дню святого Валентина — амурним історіям рідного міста.

Та й ті, хто просто прийде на площу Ринок, на зупинку Кохання, зможуть взяти участь у розіграшах різноманітних призів та подарунків. Переможці традиційного конкурсу на найдовший поцілунок отримають запрошення на романтичну вечерю в одному з ресторанів Львова.

Ірина ЄГОРОВА.

Львівська область.

Поцілунки на площі не справжні

Керуючий Волинською єпархією УПЦ Київського патріархату архієпископ Михайл негативно ставиться до святкування дня святого Валентина, який тепер відзначають як День закоханих.

— Такого свята ні в православному, ні у світських календарях немає, — зауважив він під час традиційної прес-конференції. Особливо владику не схвалює так зване «свято поцілунків», яке щорічно проводиться цього дня на Театральному майдані Луцька: «Хіба можна при всіх виявляти свої почуття, такі почуття не будуть справжніми».

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

Після ремонту — як новий

Фото Катерини ТАРАНОВСЬКОЇ.

Після капітального ремонту урочисто відкрито другий корпус Бердичівського медичного коледжу **(на знімку)**. Це не-поганий подарунок до 80-річчя навчального закладу, що веде відлік своєї історії з 1 вересня 1930 року.

Після ремонту від старої будівлі залишився тільки каркас. Замінено все: від міжповерхових перекриттів і стін між аудиторіями до вікон, дверей, електромережі тощо. Першокурсники, які придуть сюди першого вересня, вже й не зможуть вгадати, що раніше тут діяло не опалення від тепломережі, а пічне газове, що взагалі не було каналізації тощо. Залишається викласти навесні тротуарну плитку, розбити газони. А завершальним акордом стане забезпечення всіх аудиторій коледжу новими меблями, навчальним обладнанням, щоб були всі умови для роботи сотні викладачів, які навчають близько семисот студентів. Виділяючи значні кошти на облаштування медколеджу, обласна влада сподівається, що в майбутньому це сприятиме поліпшенню медичного обслуговування в селах.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Вартових автошляхів готуватимуть за спеціальною програмою

Курси початкової підготовки осіб середнього начальницького складу Державтоінспекції відкрито в Донецькому юридичному інституті.

Вперше працівників ДАІ готуватимуть на базі вищої освіти на факультеті безпеки дорожнього руху. Перша група із 30 курсантів — мешканців Харківської, Чернігівської, Хмельницької, Миколаївської областей та Криму — вже розпочала заняття, які триватимуть чотири з половиною місяці. «Курсанти оволодіватимуть знаннями та навичками, які їм знадобляться у практичних підрозділах ДАІ, — відзначив начальник інституту, полковник міліції Віктор Безчастний. — Для цього на факультеті створено всі належні умови: висококваліфікований науково-педагогічний склад, відповідна навчальна та матеріальна база, сучасний комп'ютерний клас із доступом до мережі Інтернет».

Ліна КУЩ.

На знімку: ієрей храму Ікони Всецариці отець Олексій побажав курсантам натхнення в навчанні та витримки в службі і освятив приміщення курсів початкової підготовки.

Фото відділу зі зв'язків із громадськістю ГУМВС України в Донецькій області.

Акцію «Епідемія Доброти»

почали учора у Вінниці члени благодійної організації «Подільська громада». Довготривала акція передбачає проведення низки публічних заходів із запрошенням до них усіх бажаючих творити добро для рідного міста і його мешканців.

У сквері Козицького у центрі Вінниці роздавали випадковим перехожим кульки. У них вміщено побажання доброти і прохання долучитися до участі в акції.

Ще одним заходом здивували вінничан учасники акції: посланці доброти (хлопці) заходили у трамваї та тролейбуси на кінцевих зупинках і їхали, доки пасажирів не зайняли усі сидячі місця. Після того, водій у мікрофон зачитував повчальні віршовані рядки. Посланці доброти одночасно піднімалися з місць і пропонували їх жінкам та дівчатам або людям літнього віку. А ще у різних місцях роздавали картки з написом «Дякую» та «Посміхнісь». Вони дісталися водіям, кондукторам, продавцям, іншим людям, які своїм ввічливим обслуговуванням заслужили на подяку.

— Далі у нас більш вагомі заходи, — кажуть ініціатори акції Альона Кирилюк та Дмитро Дідик. — Кожен з них має свою

конкретну назву. Наприклад, «Комп'ютер — другу». Зберемо стару комп'ютерну техніку, якою уже не користуються її власники, і передамо дітям з обмеженими фізичними можливостями. Будемо збирати одяг, іграшки для дитячих будинків. Назва цього заходу «Допомогти просто». У рамках акції «Веселий лікар» уже проведено виступ юних артистів у Центрі матері й дитини. Концертну програму переглянули дітки, які лікуються на стаціонарі. Всі добрі справи запишуть у «Реєстр добрих справ», який оприлюднять у місцевих ЗМІ та в Інтернеті. Акцію «Епідемія Доброти» під девізом «Зробимо разом наше місто добрішим, толерантнішим, кращим!» планують зробити безстроковою, сподіваючись на її підтримку депутатами міськради.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Скоріше весь Дніпро очистять від криги, ніж у Києві приберуть кучугури

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Міністерство з питань житлово-комунального господарства України закликала власті Києва й комунальні підприємства міста сумлінно виконувати свої обов'язки. Відомство також звернулося до громадян столиці й інших міст України із закликом бути уважнішими й обережнішими, а також жорстко вимагати від недбайливих чиновників і керівників виконання своїх обов'язків.

Громадяни столиці щодня ведуть бої в місцевих ЖЕКах, але результат — нульовий. Більше того, виключно як знущання з киян можна розцінити «перерахування» у січневих платіжках з комунальних послуг. Відповідно до розпорядження Київської міськдержадміністрації, бухгалтерії ЖЕКів повинні були відмінувати гроші за нечищені двори, тротуари й дороги. Ага, зараз! Половині киян перерахування взагалі не зробили, а ті, кому пощастило, одержали компенсацію за поламані руки, ноги і хребти в середньому по три гривні!

Особисто в мене у платіжці з формулюванням «за неякісне прибирання снігу в січні 2010 року за послуги з утримання

будинків і прилеглих територій» суму 104 грн. 78 коп. зменшено аж на цілих 7 грн. 89 коп.! До пуття пояснити походження цієї цифри не може ніхто. І навіть якщо припустити, що відняти повинні були хоча б за те, що двірники з 1 по 11 січня не з'являлися на роботі, то сума має становити як мінімум третину від 104 грн. 78 копійок. Не кажучи вже про те, що, хоча закінчується лютий,

по двору як не можна було ні пройти ні проїхати, так і досі зробити це досить важко. До слова, гель «Троксезазин», використовуваний від забиття і розтягнень, коштує зараз 10 грн. 40 коп., «Рятувальник» — 9 гривень...

Окрема історія — парки і сквери столиці. Наприклад, у сквері імені Ушинського, що в Солом'янському районі, доріжки від снігу чистять регулярно.

Правда, не до асфальту, а до льоду! Як тільки сніжок кригу притрусить, можна сьак-так пересуватися по доріжках від зупинок транспорту до будинків, але після чергового прибирання комунальників сквер знову перетворюється на безплатну ковзанку від Черновецького.

Днями міністр Олексій Кучеренко доручив Держжитлокомунініспекції підготувати для передачі в органи прокуратури матеріали за фактами бездіяльності й недбалості керівників відповідних структур, винних у нещасних випадках. От тільки мало віриться, що когось покарають.

Не відстає від столиці і провінція. Як повідомив наш полтавський кореспондент Віталій Скобельський, там наказав довго жити новенький спорткомплекс Полтавського національного технічного університету ім. Ю. Кондратюка (на знімку). Недобудована споруда, за однією з версій, просто не пройшла випробування останнім снігопадом. На щастя, дах і стіни завалилися вночі й ніхто не постраждав. Раді місцеві власті і тому, що надзвичайна подія сталася до введення цього об'єкта в дію.

Яна СТАДІЛЬНА.

Фото Віталія СКОБЕЛЬСЬКОГО.

Згадали часи депортації

Сімдесят років тому почалася депортація населення Західної України. Людей виселяли до Сибіру, Поволжя, Казахстану, на Крайню Північ.

Тих, хто загинув на спецпоселеннях, вшанували у Тернополі. Біля пам'ятного знака, встановленого на колишньому приміщенні КДБ, де тепер — музей політв'язнів та репресованих, відбувся мітинг-реквієм (на знімку).

Офіційна причина того, що десятки тисяч сімей зірвали з рідного гнізда і переселили на далеку чужину, звучала так: «Боротьба з контрреволюційними виступами, бандитизмом, пограбуванням соціалістичної власності

та за зберігання вогнепальної зброї». Депортованим дозволялося взяти тільки найнеобхідніше, а на новому місці їм довелося жити здебільшого у землянках.

Можна лише уявити, в яких умовах жили поселенці. Чимало їх загинуло дорогою, особливо малих та старих, а тих, хто прибув до місця призначення, нерідко висаджували в голому полі й землянки довелось копати самим. За різними даними, в період з 1940 до 1952 року із Західної України було переселено від 10 до 20 відсотків населення.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

Фото автора.

Протягом лютого—березня знищують до 20 мільйонів першоцвітів

Операція «Першоцвіт» розпочинається в Україні в День Святого Валентина. Як повідомив «Голосу України» директор Київського еколого-культурного центру Володимир Борецько, саме до цього свята до найбільших міст країни із західних областей та Криму масово завозять весняні червонокнижні рослини. Тож до кінця березня екологічні дружини та інспекції виявлятимуть спроби протизаконного продажу першоцвітів. «Більш ніж 20 видів ранньоквітучих рослин може у найближчі роки зникнути в Україні, якщо не припиниться масове знищення на День Святого Валентина і 8 березня підсіжників, білоцвітів, шафрану, сон-трави й інших».

За словами еколога, щорічно за лютий—березень в Україні знищується до 20 мільйонів першоцвітів: 60 відсотків пролісків, 30 — шафрану, п'ять — білоцвіту, ще п'ять — сон-трави, цикламену Кузнецова. Незважаючи на те, що ці рослини занесені до Червоної Книги України, напередодні свят ними активно торгують у підземних переходах, на базарах та в інших великолюдних місцях.

З 2004 року у Києві почали активно боротися із незаконним продажем першоцвітів. У результаті — за п'ять років продаж червонокнижних весняних квітів у столиці скоротився у 12,5 разу, кажуть екологи. Якщо в лютому-березні 2004 року кияни купили п'ять мільйонів квітів, то за цей само період 2009-го — усього близько 400 тисяч. «Непогано ведеться боротьба з незаконним продажем першоцвітів і у Донецьку, Криму, Дніпропетровську та Харкові. Однак практично нічого в цьому плані не робиться на Західній та Центральній Україні. І хоча штраф за кожну квітку може становити від 10—11 гривень, факти притягнення до відповідальності торговців червонокнижним багатством — поодинокі», — констатує Володимир Борецько

Анна БОЙКО.

СВІТ КОРОТКО

► ТАЙЛАНД

Екіпаж Іл-76 звільняють

Прокуратура Тайланду вирішила не порушувати кримінальну справу щодо екіпажу Іл-76, затриманого в Бангкоку 11 грудня з нелегальним вантажем зброї на борту. На думку генерального прокурора Чуласіна Васантасінга, кримінальне переслідування громадян Казахстану та Білорусії не в інтересах Тайланду й світового співтовариства. Кримінальний суд Тайланду видав ордер на звільнення екіпажу літака Іл-76, повідомляє ІТАР-ТАКС. Тепер льотчиків звільнять із в'язниці Клонг Прем, а потім передадуть імміграційній владі, яка їх повинна посадити на літак, що летить до Казахстану.

► НІМЕЧЧИНА

Відкрито ювілейний кінофестиваль

У Берліні з показу фільму китайського режисера Ванга Куанана «Apart Together» розпочав свою роботу 60-й міжнародний кінофестиваль. В основній конкурсній програмі візьмуть участь 20 фільмів. Найбільший інтерес глядачів і критиків з цілком зрозумілих причин викликає остання робота Романа Поланського «Безіменний автор», що бере участь в основному конкурсі. Сам режисер, який перебуває у Швейцарії під домашнім арештом, не зможе бути присутнім на кінофестивалі. У рамках Берлінале відбудеться прем'єрний показ, зокрема, «Проклятого острова» Мартіна Скорсезе, з Леонардо ді Капріо у головній ролі. Актор і режисер будуть почесними гостями кінофестивалю, нарівні з іншими зірками кіно: Жераром Депардьє, Беном Стіллером, Жанною Моро. До участі в ювілейному Берлінському кінофестивалі у секції молодих талантів у сфері кіномистецтва (Berlinale Talent Campus) запрошено трьох українців: режисера Марину Вроду, композитора Антона Байбакова і продюсера Ольгу Журженко. Також на Європейському кіноринку «Берлінале-2010» третій рік поспіль працюватиме український стенд, що представляє досягнення вітчизняного кінематографа.

— Парк тролейбусів і трамваїв, безперечно, повинен бути значною мірою оновлений. Думаю, що криза — це не назавжди. Міський електротранспорт продовжимо оновлювати, — *каже одеський міський голова Едуард ГУРВИЦ*

РЕАЛІЇ

Заборгованість у зарплаті зростає...

У Чернігівській області значно збільшилась заборгованість із виплати заробітної плати. Якщо на 1 січня минулого року наймані працівники підприємств, установ і організацій не отримали 21 мільйон 28 тисяч гривень, то на відповідний період нині — аж 24 мільйони 862 тисячі гривень.

Остання цифра має кілька складових. Досить високий відсоток у ній — борги економічно неактивних підприємств. Багато з них проходять процедуру банкрутства або відновлення платоспроможності (4,4 мільйона гривень). А є й такі, що припинили свою економічну діяльність (мільйон гривень). Фактично їхні борги переходять з року в рік, псуючи статистику.

Однак, на жаль, минулий рік був невтішим у фінансовому плані і для економічно активних підприємств. Сума заборгованості з виплати заробітної плати у промисловому секторі збільшилася на 3,1 мільйона гривень і становила загалом у січні цього року 8,7 мільйона гривень.

Найболючіше вдарило по підприємствах неповернення ПДВ. Нині держава заборгувала чернігівським експортерам більш як 100 мільйонів гривень. У скрутній ситуації опинилися й ті, хто виконував державні замовлення. Борг Міністерства оборони України ДП «Ніжинський ремонтний завод інженерного озброєння» становить 1505,5 тисячі гривень, з них за угодами ще 2008 р. — 875,5 тис. гривень). Через згадане працівникам підприємства не виплачено 858,8 тисячі гривень зарплати.

На Чернігівщині торік виконано будівельних робіт на суму 475,6 мільйона гривень, що становить 54,1 відсотка попереднього року. Але й при цьому катастрофічному зниженні обсягів будівництва не всі виробничі фірми вчасно отримали розрахунок, а тому борг у зарплаті в них — 5,6 мільйона гривень.

Дещо краща ситуація у сільському господарстві. Тут борги з виплати зарплат скоротилися майже на 3 мільйони гривень (залишилось 1850 тисяч гривень).

Чи є надія, що кількість «зарплатних» боржників у 2010 році зменшиться? Брак коштів у держбюджеті у січні призвів до нехтування казначейством платіжок на виконання ремонтних, інших робіт. Загалом дефіцит таких та інших коштів становив уже в області понад 32 мільйони гривень. Поки що затримки з виплат зарплат бюджетникам — невеликі...

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

ЖИТТЯ ВЕЛИКОГО МІСТА

Трамваї сподівання

Нещодавні снігові удари стихії по Одесі передусім позначилися на роботі громадського транспорту міста. Трамвайні колії накрит сніговий килим висотою до 30 сантиметрів, а дрти тролейбусних маршрутів прогнулися під вагою снігу й загрожували тріснути від морозу. Здавалося, що життя у місті затихло — завмерли трамваї й тролейбуси, насилу рухалися серед заметів маршрутки.

Але заціпеніння від шкоди, завданої стихією, тривало недовго. І першими стали повертатися до нормального ритму роботи трудівники міськелектротранспорту.

— Очищенням шляхів ми зайнялися відразу ж після того, як натиск стихії послабшав, — розповіла «Голосу України» директор департаменту транспорту Одеської міської ради Світлана Кобилянська. — А незабаром трамваї й тролейбуси вже вийшли на лінії.

Серед тих, хто боровся зі стихією, був і водій трамвая Олександр Єгорович Крючков (на знімку). Стаж його роботи — 10 років. І з кожним роком працювати стає дедалі складніше. З'явилися затримки з виплатою зарплати: з державного бюджету не надходять трансферти для працівників міськелектротранспорту. За словами Олександра Єгоровича, востаннє зарплату видали за листопад.

Міський електротранспорт перебуває у комунальній власності територіальної громади. Шодня він перевозить 900 тисяч пасажирів. Варто зазначити, що транспортники, не шкодуючи часу, попри відсутність запасних частин, сучасної ремонтної бази, прагнуть до того, щоб шодня на

радянських часів. За рішенням виконкому міської ради для того, щоб урятувати від повного зупинення рух тролейбусів, було закуплено 16 нових машин «Тролза-5265», виготовлених у місті Енгельс (Росія).

Сьогодні новенькі зелені тролейбуси вже їздять вулицями Одеси. Кожна машина вміщає 100 пасажирів. Середні двері обладнані відкидним трапом з ручним приводом для в'їзду-виїзду інвалідного візка. Використовуване у тролейбусі встаткування дає змогу значно заощаджувати споживану електроенергію. У нових машинах — синхронний двигун, вони легкі

лінії в необхідній кількості виходив рухомий склад для перевезення пасажирів.

А ситуація з технічним станом тролейбусів і трамваїв складається, прямо скажемо, напружена. Транспортний парк тролейбусів донедавна був у стані, близькому до колапсу, — він не оновлювався з

в керуванні, комфортні для пасажирів. До 2013 року Одеса закупить ще 45 тролейбусів.

Реалізація програми з оновлення парків тролейбусів дасть змогу вивести з експлуатації у центральній частині Одеси 225 автобусів типу «Богдан». А це означає, що екологічна ситуація у місті поліп-

ш и т ь с я ,
буде чис-
т і ш и м
п о в і т р я .

Н у ,
й н о в и н а ,
щ о , п е в н а
р і ч , п о р а -
д у є м е ш -
к а н ц і в
О д е с и —
н а й б л и ж -
ч и м ч а с о м
з ' я в и т ь с я
н о в и й
т р о л е й -
б у с н и й м а р -
ш р у т , я к и й з в ' я з е
ж и т л о в и й м і к р о р а й о н
Ч е р е -
м у ш к и з ц е н т р о м м і с т а :
в і н п р о л я ж е п о в у л и ц я х
П р и м о р -
с ь к і й , Б а л к о в с ь к і й ,
Ш о р с а й п л о щ і Н е з а л е ж -
н о с т і .

Головний біль міської влади — експлуатація трамваїв. До цього виду транспорту в Одесі особливе ставлення. 24 вересня 1910 року в місті був здійснений пуск першої лінії електричного трамвая. В Одесі 1914 року функціонувало 32 трамвайні лінії, на яких експлуатувався 301 вагон бельгійського виробництва. Цікава подробиця із історії

трамваїв Одеси: бортова нумерація вагонів ведеться з 1910 року. Під номером 1 зареєстрований двовісний моторний дерев'яний вагон, виготовлений на заводі МАН (місто Нюрнберг, Німеччина). Номер 7002 можна побачити на борту чотиривісного моторного трамвая, виготовленого 2006 року на об'єднанні «Південмаш» (Дніпропетровськ).

Сьогодні трамвайний парк міста фантастично застарів. Якщо наприкінці 80-х на вулиці міста виходило 150—200 трамваїв (у дво- і тривагонному виконанні), то сьогодні на лініях працює 120 трамваїв, майже всі «одинаки», близько 100 вагонів стоять у депо через технічну несправність, відсутність водіїв.

Відповідно до міської програми розвитку громадського транспорту Одеса планує закупити 100 нових трамваїв. Нині ведуться переговори з Європейським банком реконструкції та розвитку про одержання кредиту, який планують спрямувати саме на ці цілі.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

**Фото Олега
ВЛАДИМИРСЬКОГО.**

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

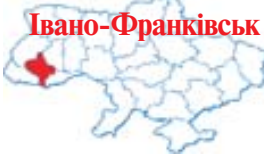
- * На сьогодні тролейбусний парк Одеси становить 172 машини
- * 95 тролейбусів працюють понад 17 років за нормативних термінів — 10 років
- * Кожні шість місяців через незадовільний техстан тролейбусів не виконується 15 тисяч рейсів.

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Чи є лице у влади?

Більше місяця тому (29 грудня минулого року) у «Голосі України» був опублікований матеріал «Температура замерзання», в якому йшлося про те, що в селі Молодкові Надвірнянського району, майже за крок до фінішу, призупинено будівництво шкільної газової котельні, на яку чекає все село. Старі польські печі, на яких тримається обігрів у класах, хоч як їх не кочегар, не забезпечують нормального теплового режиму. Потерпають від цього понад 400 учнів, більше півсотні вчителів, тож без перебільшення можна сказати, що так чи інакше холоди в школі діють кожну молодківську родину. Громаді ситуація видається дивною: Молодків давно газифікували, а державний заклад і досі перебивається на дровах і вугіллі, як за часів Польщі.

Івано-Франківськ

Проблема, нагадаємо, упирається в 100 тис. грн. Підрядник запевняв, що готовий завершити будівництво котельні, коли отримає від влади ці кошти. Важко повірити, та ця не така вже й значна сума виявилася, судячи з ситуації, уже тривалий час непідйомною для бюджету Надвірнянського району — одного з найпотужніших нафтогазових регіонів області. Втім, у розмові з нашим кореспондентом в облдержадміністрації пообіцяли, що котельню запустять ще до закінчення зимових канікул. «Терпіти вже недовго», — обнадіяла газета молодківців. Але чи так сталося, як обіцялося?

— Після виступу газети нічого

не змінилося, — розчаровано каже директор школи Юрій Дричак. — Ми й далі палимо в пічках. Вони аж тріщать від напруги, але все одно в класах холодно: температура від 8 до 12—14 градусів тепла. Виручають нас, як не дивно, морози. Вони сягають у селі місцями 30 градусів, а при такій холоднечі діти можуть не відвідувати заняття. Та деякі з них все одно приходять до школи. Вважаємо, що раз діти все-таки відправляти їх, а повинні обігріти, переконатися, що вони можуть самостійно дістатися додому. Уроки проводимо, навіть коли в класі сидить 4—5 учнів. До того ж присутні діти чи ні — все одно мусимо щодня опалювати класи, аби вони не вихолоджувалися. Щодо того, як на ситуацію з котельнею реагують батьки і ді-

ти, то вони в один голос кажуть, що у влади немає лиця.

Що ж заважає владі те лице мати? Зателефонувавши до Михайла Драча, керівника КП «Бізнес-центр ІФОО ділових людей «Галицькі газди», почули таке пояснення «мертвого сезону» на об'єкті:

— Я обіцяв, що ми здамо шкільну котельню в експлуатацію до закінчення зимових канікул, — підтвердив Михайло Миколайович. — Однак за умови, що районна влада віддасть підприємству хоча б 100 тис. грн. боргу за виконані роботи, проведені нами у 2008 році. Зараз погоджуємо вже й на 67, 5 тис. грн. Отриману суму ми б спрямували на завершення робіт на котельні в Молодкові. Та наприкінці року казначейство заблокувало кошти на рахунках розпо-

Стир тепер без якорів

ПРОБЛЕМА ОЧИМА ВЛАСКОРА

Ще донедавна Луцьк мав статус портового міста. І хоча він сьогодні втрачений, лучани й досі з ностальгією згадують свій малий річковий флот і сподіваються на його відродження.

Хто пустив під різак «тюлькін» флот?

Найбільшого розвитку Стир-Горинське управління річкового транспорту — таку назву отримала організація в 1961 році — набуло в 1970—1980-х роках. Як і до цього, йому підпорядковувалися пристані в Луцьку, а також у місті Дубровиця Рівненської області, що на річці Горинь. На Стирі займалися перевезенням піску в Луцьк, а на Горині — каменево-щебеневі продукції з кар'єру Янова Долина. Значна частина вантажів по Горині транспортувалася в Білорусь у міста Пінськ та Туров. Приблизно в таких обсягах здійснювалися перевезення аж до 1992 року. На той час Стир-Горинське управління вже отримало нову назву — Волинський річковий порт, маючи, як і раніше, дві дільниці: в Луцьку і селі Кураші (на Горині). В порту працювало 335 чоловік, які обслуговували 119 одиниць плавзасобів, або, як прийнято казати у моряків, вимпелів, у тому числі 22 буксири. Економічний спад позначився й на ро-

НАША ДОВІДКА

Суднопластво на Стирі припинено ще 1997 року. Однак і досі на картах поблизу Луцька стоїть якірець, який означає, що місто має пристань чи порт. Формально укладачі мап праві: постановою Кабінету Міністрів України від 12 червня 1996 року № 640 ріка Стир від Луцька до гирла оголошена судноплавною, і цього її статусу ніхто не скасовував.

боті транспортників. Зменшилися до мінімуму обсяги капітального будівництва, скоротилися шляхові роботи, а через це впав попит на пісок та каменево-щебеневу продукцію. У 1994 році волинські річковики востаннє відкрили навігацію на Горині, а в 1996-му — на Стирі. Того року на луцьку пристань надійшло лише 10 тисяч тонн піску. Керівництво акціонерної судноплавної компанії «Укррічфлот» у 1997 році видає наказ про списання всіх плавзасобів Волинського порту. Заразом під різак пішла і техніка колишньої Луцької технічної дільниці водних шляхів, яка була перед цим необачно, як показав час, приєднана до Волинського порту і згодом разом із ним приватизована. Сталося так, що Волинь позбулася не лише свого флоту, який через мініатюрність його суден жар-

тома називали «тюлькіним», а й технічних засобів догляду за річками. Описуючі ці гіркі для волинських портовиків часи, не можу не згадати луцьких чиновників, які мали шанс урятувати хоч якусь частину річкового флоту. В березні 2003 року акціонерна судноплавна компанія «Укррічфлот» безплатно передала в комунальну власність міста Луцька увесь майновий комплекс річкового флоту для створення управління з обслуговування річки Стир в межах міста. Та міська рада, не зробивши жодного кроку, щоб скористатися подарованим багатством, цю можливість бездарно втратила.

Ріка потребує господаря

Чи може річковий флот знову повернутися на Стир? Із таким питанням я звернувся до фахівців, які живуть у Луцьку.

— Стир як судноплавна ріка гине. — вважає Лук'ян Федчик, керівник Прип'ятського регіонального представництва Держводінспекції України. — Не проводяться трально-очисні роботи, не розробляються перекати, не піднято з дна кілька затоплених поромних переправ, не закріплюються береги в місцях їх розмивання. Все це не лише робить проблемним відновлення судноплавання, але й негативно впливає на екологічну ситуацію в області: спричиняє підтоплення населених пунктів, продовжує тривалість паводків. Треба відновити у складі Укрводшляху Луцьку технічну дільницю, яка б узяла на себе забезпечення належного стану ріки Стир.

А от що думає Володимир Толстой, керівник відділення реєстру судноплавання України в місті Луцьку:

— Багато років я працював капітаном теплоходів, які здійснювали пасажирські перевезення Стиром, був начальником пристані Луцьк. Ріка тоді була доглянута, мала господаря. Прикро, що держава сьогодні не звертає уваги на збереження судноплавання на таких річках, як Стир, Горинь, Дністер.

Петро Мельник, колишній начальник пристані Луцьк (річковому транспорту віддав 35 років) розповідає, що раніше постійно розчищали ріку, укріплювали її береги, поглиблювали, а де було потрібно, і змінювали русло. Мали два земснаряди, корчкрани, якими витягували з ріки затоплені дерева, багато іншої техніки. Обслуговували Стир від Луцька до кордону з Білоруссю на відстані 270 кілометрів. Сьогодні область, яку місцеві керівники люблять називати синьоокою (через безліч річок і озер), не має жодного земснаряду, землечерпалки, корчкрана. Навіть немає чим підняти зі Стиру затоплені баржі.

Надія живе довго, бо помирає останньою

Майбутнє у луцького флоту все ж таки є. У цьому переконала розмова з генеральним директором приватної фірми «РАНАЛ» Миколою Крачковським (на знімку), який нині є власником території і залишків майна колишнього порту:

— Коли купували цей виробничий майданчик, було велике бажання відродити традиції річковиків Волині, зробити Луцьк знову портовим містом. Адже Стир дає можливість мати водне сполучення з Білоруссю, Дніпром, Чорним морем... Догляду потребує сама ріка, ремонту — мости через неї. Але все це повинна фінансувати держава.

Втілення своїх планів хочемо розпочати вже цього літа, придбавши два прогулянкові катери, поставивши на ноги єдиний вели-

кий катер «Яструб», що лишився від колишнього порту. Думаю, дітям, та і дорослим теж, буде цікаво здійснювати екскурсії Стиром до історичної частини Луцька, милуватися з ріки замком Любарта, костелом Св. Петра і Павла, лютеранською кірхою, побачити місто із незвичного для себе ракурсу. Розумію, що за нищівної дозвільної системи це буде складно реалізувати. Маємо це велику плавучу майстерню, теж спадщина від порту, зручно розташовану майже в центрі міста територію, підключені до каналізації капітальні будівлі. Вже навіть порудили для

майбутніх туристів альтанку над рікою. Думаю, їм у нас буде затишно. Задумів багато, але їх втілення залежатиме ще й від позиції місцевої влади. Хотілося б мати в їх особі союзників.

Отже, на судноплавних традиціях Волині ще рано ставити крапку. В області можна ще відродити вантажні перевезення Стиром і відкрити цікаві водні туристичні маршрути, і не лише в Луцьку, але й від селища Любешів до гирла ріки Стохід або далі рікою Прип'ять до озера Нобель, що на Рівненщині. Привабливий також водний маршрут мальовничим каналом Хабарише, що в Ратнівському районі. Споруджений ще 170 років тому для живлення водою шляхів Дніпро-Бузького водного шляху, він проходить через три великі озера: Святе, Волянське, Біле.

Багато чого можна зробити в області на цій царині. Ось лише б волинській владі позбутися інертності.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

На знімку: плавуча майстерня і катер «Яструб» — ось усе, що залишилося від колишнього великого річкового флоту на Стирі.

Фото автора.

2001 року луцький підприємець Анатолій Матяшов придбав пароплав «Перепіл» і мав намір відновити пасажирські перевезення. Однак відремонтований і оздоблений по вищому класу корабель несподівано затонув. Підняти його вдалося лише через кілька місяців. До того, що не знищила вода, незабаром доклали рук бомжі і дівтора.

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

рядників, і ті не змогли розрахуватися за отримані послуги та роботи, виконані підприємством у 2008-2009 роках. Нам ледве вдалося отримати 150 тис. грн. на зарплату працівникам перед новим роком. Отож підприємство не має фінансової можливості довести котельню до запуску за власні кошти. Будуть гроші — протягом двох тижнів ми обіцяємо здати котельню в експлуатацію, — запевнив пан Михайло. Чи ж надійдуть гроші і коли? — З підрядником домовлено про завершення будівництва котельні, — підтвердив голова Надвірнянської райдержадміністрації Ігор Писклинець, — але не домовлено про терміни. Вони залежатимуть від часу надходження коштів на дотацію районного бюджету. Найпізніше

можемо отримати дотацію до середини лютого. Як тільки ці кошти надійдуть, 120—130 тис. грн. з них адресуємо підряднику, — запевнив Ігор Дмитрович. А от в облдержадміністрації з прогнозами цього разу були обережні. Пославшись на проблеми з казначейством, начальник головного управління регіонального розвитку та будівництва ОДА Володимир Стебницький зауважив, що Надвірнянська райдержадміністрація заборгувала «Галицьким газдам» значну суму коштів за багато речей, зокрема й за теплову енергію, тож підрядника можна зрозуміти. «У лютому-березні буде прийнято державний бюджет, а після нього обласний, — сподівається Володимир Миронович, — в якому можна буде передбачити

видатки на завершення будівництва шкільної котельні в Молодкові».

Отож терміни задачі котельні, які раніше мали чіткі обриси, у лютому розпливлися у невиразно-туманні. На запитання, чи не соромно владі на таких загально невеликих проблемах підривати свій авторитет в очах громади, Володимир Миронович зауважив: «Така у нас система управління».

Дарина НАЗАРЧУК.

На знімку: молодківські педагоги чекають на котельню. На передньому плані — сільський голова Василь Кисляк.

Фото автора.

Редакція газети «Голос України» й далі стежитиме за розвитком подій на будівництві молодківської котельні.

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Неефективне використання земельних ресурсів Корсунь-Шевченківського району з 2006 року по жовтень 2009-го призвело до втрат у бюджетах різних рівнів на суму 1,058 мільйона гривень, *повідомила прес-служба Контрольно-ревізійного управління у Черкаській області*

Правління Національного банку України прийняло рішення продовжити роботу тимчасового адміністратора в банку «Надра» до 9 лютого 2011 року, *повідомив директор департаменту зовнішньоекономічних зв'язків НБУ Сергій КРУГЛИК*

СПОРТ

Контрольні матчі

Футбол. «Динамо» (Україна, Київ) — «Портимоненсе» (Португалія). 3:1. Голи: Гармаш, 19, Зозуля, 58, Ярмоленко, 82 — Дієго Мело, 30. «Динамо»: Шовковський, Бетао (Петров, 46), Хачеріді (Єременко, 46), Михалик (Алмейда, 46), Маграо (Несмачний, 46), Вукоевич, Ель Каддурі (Зозуля, 46), Гармаш (Юссуф, 46), Шевченко, Мілевський, Ярмоленко. «Металург» (Україна, Донецьк) — «Локомотив» (Росія, Москва). 1:1. Голи: Мхітарян, 67 — Траоре, 43. «Металург»: Дишленкович (Воробйов, 46), Маріо Сержіо (Шина, 46), Чечер, Воловик, Боавентура (Дашян, 74), Кінгслі, Янков (Лазич, 46), Прийма, Мхітарян, Годін (Соарес, 46), Мнгуні. «Локомотив»: Гільерме, Кузьмін, Баша, Асатіані, Янбаєв, Драман (Мінченков, 63), Тарасов, Алієв, Глушаков, Одемвінгі (Дуймович, 46), Траоре.

***

Збірна України з футболу перший свій товариський матч під орудою нового тренера Мирона Маркевича може зіграти проти Литви в Харкові 24 травня. Призначений на 29 травня поєдинок з Алжиром відбудеться, як припускають у ФФУ, або також на стадіоні «Металіст», або на стадіоні імені Валерія Лобановського в Києві.

Прийматимемо австралійок

Теніс. У матчі плей-оф Кубка Федерацій Першої світової групи збірна України зустрінеється з командою Австралії. Матчі відбудуться 24-25 квітня в Україні. В інших матчах плей-оф зустрічаються: Бельгія — Естонія, Німеччина — Франція, Сербія — Словаччина. Варто нагадати, що 2007 року українська команда обіграла Австралію (4:1) і завоювала путівку до Другої світової групи. Підготувала Світлана ГРУШКО.

ОГОЛОШЕННЯ

До відома громадськості Комунальне підприємство «Міськтепловоденергія», яке знаходиться за адресою: Хмельницька область, м. Кам'янець-Подільський, вул. Тімірязєва, 123. тел/факс 3-52-80, Директор комунального підприємства «Міськтепловоденергія» Твердохлібов Віктор Володимирович подав до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу ліцензії з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії за місцем здійснення заявленої діяльності: Хмельницька область, м. Кам'янець-Подільський, вул. І. Франка, 42.

Ухвалою Господарського суду Одеської області (65119, м. Одеса, проспект Шевченка, 29) від 08.10.2009 порушено провадження у справі № 1/137-09-5096 про визнання банкрутом Приватне підприємство «КАРІНУМ» (65026, м. Одеса, пл. Катерининська, буд. 4, код ЄДРПОУ 34873741), в порядку ст. 51 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Хто кого подолає на Прорізній: закон забудовників чи забудовники закон?

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Кореспондент «Голосу України» запитала начальника відділу нагляду за додержанням природоохоронного законодавства прокуратури Києва Руслана Басараба, як це могло статися та які заходи впливу будуть вжиті до забудовника? — Усе, що прокуратура могла зробити в межах законодавства, вона зробила, — розповідає пан Басараб. — Ми винесли не один, а чотири протести, зокрема на виданий ордер Головного управління контролю за благоустроєм КМДА про порушення благоустрою, яким ТОВ «Парус» дозволено встановити огорожу на цій ділянці. Опротестовано також дозвіл Головного управління містобудування, архітектури та дизайну міського середовища на розміщення тимчасової споруди та сезонного майданчика на Прорізній. — Натомість забудовник начхав на ваші протести, а глибина котловану, який він викопав у сквері, не схожа на фундамент для сезонної споруди!

— Прокуратура діяла у межах повноважень — вона може лише заборонити. Контролювати виконання рішень зобов'язані відповідні органи, у цьому разі — інспекція Держархітектбуду в Києві. Ми не можемо підміняти контролюючі органи. Запитала у головного державного інспектора цієї установи Володимира Кузьменка, як саме вона контролює виконання протестів прокуратури? Адже забудовник саме після них розпочав роботи. — З цим мають розібратися правоохоронні органи — міліція і прокуратура міста, якій ми надіслали повідомлення, що забудовник не виконує її рішень, — пояснив пан Кузьменко. КМДА теж відхрещується від забудови: як повідомив газеті «Сьогодні» керівник головного управління з благоустрою Роман Гладуняк, цей підрозділ лише дає висновок, можна будувати чи ні. Але документів на будову тут ніхто не бачив. Мабуть, варто додати, що невиконання припису проку-

рора тягне за собою накладення штрафу на посадову особу — від 5 до 8 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (один становить 17 грн. — Авт.). Тому запитання: «Хто кого подолає на Прорізній — закон забудовника чи забудовник — закон?» — во-

чевидь риторичне. Але в такому разі, чи потрібно суспільству утримувати такі органи влади, котрі спроможні хіба що надсилати один одному приписи, які ніхто й не збирається виконувати? Валентина ПИСАНЬСКА. Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Посівна на чесному слові

УРОЖАЙ-2010

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Позитивний момент нинішньої зими для хліборобів — багато снігу. Отже, у ґрунті буде багато вологи. Але місцями озими вкрила льодова кірка. Рослини такий панцир не захищає. Навпаки, вони, якщо не гинуть, то значно слабшають. Реально збитки від неспростой зими можна об'єктивно оцінити трохи пізніше. Хоча вже зараз керівники деяких областей констатують: 10—15 відсотків озимих до весни не доживуть. Цьогоріч посівна навряд чи стане для АПК найдорожчою. Грошей, якщо орієнтуватися на гарний урожай, звичайно, потрібно вкласти чимало. Але в більшості господарств вільних ресурсів попросту немає. Як і немає доступу сільгосппідприємств до кредитів за доступними процентними ставками. Тим часом, тільки на пально-мастильні матеріали хлібороби щорік вит-

рачають близько 10 мільярдів гривень. І добре, якщо ціна, приміром, на дизельне паливо збережеться бодай на нинішньому рівні. Хоча, якщо зважити, що в січні літр солярки подорожчав на 80 копійок — оптимізму тут мало. Схожа ситуація й з добривами, за допомогою яких можна реанімувати ослаблені посіви озимих. І на них грошей в агроформуваннях бракує. Але проблема тут не тільки в дорожнечі «вітамінів полів». За останній рік виробництво найпопулярніших у країні азотних добрив скоротилося майже на 20 відсотків. До того ж тепер вони мають чималий попит на зовнішніх ринках, де ціни б'ють рекорди після кризового падіння. А це додатковий привід виробникам здирати з вітчизняних аграріїв за свою продукцію три шкури. Повертаючись до кредитів, слід зазначити: шансів, що господарствам удасться під посівну розжитися грошима, практично немає. Те, що банкіри не поспішають фінансувати агросектор, — занадто м'яко

сказано. Банківська система сама переживає фінансовий голод. А потенційних кредиторів фінансувати село на налігачі не затягнеш. Адже АПК заборгував мільярди гривень за минулі роки. Та й самі хлібороби не особливо прагнуть лізти у фінансову кабалу. Якщо брати кредити під 30 відсотків річних, то, щоб вийти на нуль, і потрібно мати під кінець сезону, принаймні, тридцятивідсоткову рентабельність. Ризик тут очевидний. Адже для наших аграріїв посіяти — хоч і важливий, проте лише перший крок. Треба ще виростити, зібрати і, головне, вигідно продати. Спіткнулися можна на будь-якому етапі. У цьому випадку розмінним монетою в справі фінансування агросектору може стати тваринництво. Випробуваний спосіб, до якого хлібороби вдаються нерідко: коли техніка вже в полі й не вистачає коштів, щоб завершити сівбу, швидкі гроші можна одержати, пустивши під ніж і без того нечисленне поголів'я. Валерій ДРУЖЕНКО.

Історія, пропущена крізь лінзу фотокамери

Зазвичай фоторепортер перебуває по той бік об'єктива. Вчора фотокореспондент нашої газети, фотохудожник, заслужений журналіст України Олександр Клименко (на знімку) вийшов під світло софітів і став перед фото- і відеокамерами своїх колег. У Національному воєнно-історичному музеї МО України Олександр презентував свій третій фотоальбом «Крізь вогонь і

сльози». Альбом випущений видавництвом «Прес-КІТ» на замовлення Держкомітету телебачення й радіомовлення України в рамках програми «Українська книга». В ньому зібрані фотографії, зроблені в «гарячих точках» планети: в колишній Югославії, Сьєрра-Леоне, Лівані, Кувейті, Лівії. Герої спійманих фотографом миттєвостей історії — українські миротворці та люди, яких

вони захищають і оберігають на землі, що зазнала жахів війни. — Схиляю голову перед героями цього альбому, перед їхньою важкою працею заради миру на нашій грішній і прекрасній планеті. Цей альбом — історія, пропущена крізь лінзу моєї фотокамери, біль моєї душі й серця, — сказав наш колега. Попри всі свої титули й наукові звання (Клименко — доцент, викладач Інституту журналістики Київського національного університету ім. Т. Шевченка), Олександр не звик до ділових костюмів і черевиків на тонкій підшві. Схоже, комфортніше почувається в бронезилеті й касці. Такий вже у нього командировочний дрес-код. Наш колега небагато-тослівний. За нього говорять фотографії. Як ніхто інший Олександр уміє помічати й бачити те, що часом залишається за кадром сприйняття пересічної людини. Це талант, у якому поєднаний професіо-

налізм журналіста, художника і небайдужість людини... Це знаємо ми, голосоукраїнці, це відчувають ті, хто бачить його роботи. Про це говорили військові високих рангів, начальники прес-служби Міністерства оборони України різних років, друзі, колеги й партнери, які прийшли привітати Олександра з виходом нового альбому. У 1994 році фотокореспондент «Голосу України» Олександр Клименко вперше побував на Балканах. Відтоді він сфокусувався на «гарячих точках», став не тільки репортером війни, а й миротворцем місії ООН. Тільки замість зброї в руках у Олександра була фотокамера. Під час презентації альбому «Крізь вогонь і сльози» було зачитано вітання авторові від представництва ООН в Україні. Високо оцінив багаторічну працю фотолітописця історії української армії та її миротворчої діяльності заступник начальника Генштабу ЗС України, віцеадмірал Ігор Кабаненко. Сьогодні наш колега святкує чергову творчу перемогу, а завтра він знову вийде на передову нашого життя, щоб задокументувати його фотокамерою і зобразити історію. Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

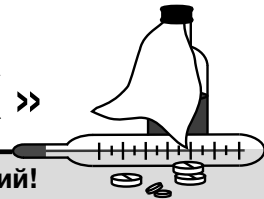

Позитивний момент нинішньої зими для хліборобів — багато снігу

«ЛІКАРНЯНИЙ ЛИСТОК»

— Здрастуйте, безплатний лікарю! — Здрастуйте, безнадійно хворий!

Рак щороку забирає життя майже 90 тисяч співгромадян

Дитяче відділення Національного інституту раку. Тут не чути дзвінкого сміху. Ніхто не бігає й не грає в піжмурки. У дорослих зосереджені, стомлені обличчя. В очах надія: з моєю дитиною все буде добре. Має бути.

Невелика лікарняна палата на два ліжка. У цій кімнатці по кілька місяців (стільки, скільки триває курс хіміотерапії) мешкають четверо людей — двоє дітей та їхні матері. Худенький, блідий, з оголеною головою малий з великими очима дивиться на нас, людей зі світу, який існує за вікном.

— Як звуть вашого сина? Чи давно ви тут? — питаю молоду жінку в марлевій пов'язці. Епідемія грипу начебто вщухла, проте онкохворим пацієнтам треба берегтися від будь-якого вірусу чи застуди — їх імунітет занадто слабкий для боротьби з недугою.

— Я не хочу про це говорити! Набридло все... Не можу! Відчепіться, — майже кричить жінка. Вона на межі нервово зриву. Вибачаємося. Ідемо з палати.

Дуже важко сприйняти діагноз «рак». Ще важче боротися з цією недугою кожного дня. Важко і матеріально, і психологічно. І хоча поруч лікарі, без медикаментів та препаратів вони не в змозі допомогти. А ліки здебільшого треба купувати за власний кошт, бо благодійників на всіх не вистачає. Для деяких хворих відсутність грошей означає втрату надії на одужання...

За словами головного онколога МОЗ України, дирек-

тора Національного інституту раку Ігоря Щепотіна (на знімку праворуч), хоча в країні й існує стратегія розвитку онкологічної допомоги і вперше досягнуто достовірного зниження смертності від раку, для реального успіху проблема боротьби з онкологічними захворюваннями має стати загальнодержавним пріоритетом.

На жаль, нині це не так. Головний онколог Києва Геннадій Олійниченко (на знімку ліворуч) каже: онкологія в Україні фінансується в кращому разі на 10 відсотків від потреб галузі, передає УНІАН. За його словами, в країні на лікування одного онкологічного хворого на рік виділяється 450 гривень, реально лікування коштує 150 тисяч гривень. За відсутності державного фінансування пацієнти і лікарі вимушені самостійно закуповувати майже всі необхідні ліки.

На думку Геннадія Олійниченка, ситуація з фінансуванням онкології у країні жаклива, і якщо найближчим часом держава не владсть до активних заходів, Україна втратить тисячі людських життів.

Тим часом онкологи вже котрий рік поспіль наголошують на тому, що рак — це не вирок, і майже 50 відсотків хворих виживають. За умови вчасного звертання до лікаря.

Директор Національного інституту раку Ігор Щепотін стверджує: виявлення онкології на першій-другій стадіях означає практично повне одужання. — Є багато проблем,

але основна полягає в тому, що рак має негативний, неприємний імідж. Більшість українців вважають, що рак —

невиліковна хвороба. Тому йти до лікаря-онколога для багатьох означає йти по вирок і фактично кінець життя. Ми хочемо змінити психологію українських громадян, — наголосив головний онколог МОЗ України.

Вітчизняні лікарі закликають українців поводитися відповідально щодо власного здоров'я. А Міжнародний союз проти раку ще раз нагадує, що ризик занедужати на онкологічні захворювання може бути значно знижений такими простими заходами, як відмова від паління, обмеження споживання алкоголю, попередження надмірного впливу сонячного опромінення, підтримка оптимальної маси тіла за допомогою раціонального харчування і фізичних вправ.

Вітчизняні лікарі закликають українців поводитися відповідально щодо власного здоров'я. А Міжнародний союз проти раку ще раз нагадує, що ризик занедужати на онкологічні захворювання може бути значно знижений такими простими заходами, як відмова від паління, обмеження споживання алкоголю, попередження надмірного впливу сонячного опромінення, підтримка оптимальної маси тіла за допомогою раціонального харчування і фізичних вправ.

На знімку: маленький пацієнт відділення дитячої онкології Національного інституту раку.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ТЕРМОМЕТР

Контролюватиме здоров'я пасажирів

У комунальному підприємстві «Міжнародний аеропорт «Одеса» запрацював унікальний і поки що єдиний в Україні прилад — тепловізор. Він дає змогу визначити температуру людини на відстані 10 метрів з точністю до однієї десятої градуса.

У разі виявлення в потоці пасажирів людини, чия температура тіла перевищує 38 градусів, тепловізор починає подавати сигнал. Хворому буде запропонована медична допомога. Такий прилад найефективніший при масових захворюваннях.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

Знижує тиск, допомагає при дерматитах

Картопляну дієту здавна застосовують для лікування хвороб серця і судин, а також в разі захворювання нирок. Щоденне вживання картоплі знижує артеріальний тиск, зміцнює кровоносні судини і сприяє поліпшенню обміну речовин.

«Картопляні» інгалації — один із кращих засобів у разі простуди та катару верхніх дихальних шляхів. Картопляний відвар корисний людям, що страждають на артрит. Молода ж картопля багата на вітамін С, а завдяки високому вмісту калію сприяє виведенню води з організму. Для того, щоб зберегти корисний вітамін у цьому продукті, слід опускати картоплю в киплячу підсолену воду і варити хвилин десять-п'ятнадцять.

Сиру картоплю, натерту на терці, прикладають до опіків, трофічних виразок, екзем, дерматитів з метою пом'якшення шкіри. Компреси з тертої картоплі добре допомагають при алергічній реакції на комарині укуси.

Свіжоприготовлений картопляний сік має протизапальну, ранозагоювальну, сечогінну, загальнозміцнюючу дію.

Тонізує, нормалізує травлення і вгамовує голод

У хурмі міститься до 25 відсотків сахарози і фруктози, а також вітаміни С і Р, провітамін А. Крім того, в ній є велика кількість заліза, кальцію, марганцю, міді, калію, яблучна і лимонна кислоти.

Хурма — прекрасний тонізуючий засіб. Вона знімає втоми, заспокоює нервову систему, повертає апетит і поліпшує працездатність.

Також допомагає боротися із застудою: сік одного плоду можна змішати з трьома столовими ложками теплої кип'яченої води і пити цю суміш кілька разів на день.

Речовини, які містяться в хурмі, беруть активну участь у знищенні кишкової палички і золотистого стафілокока. Тому вона незамінна під час профілактики інфекційних і запальних захворювань. А ще хурма багата на антиоксиданти і пектини, тому її рекомендують уживати в разі розладу травлення.

Цей плід містить небагато калорій, але водночас чудово вгамовує голод.

Під
«Лікарняним
листком»
підписалася
Ольга ВАУЛІНА.

Діагностика за нігтями

Нігті можуть розповісти про ваші хвороби. Якщо вони змінили свою форму або колір, потрібно звернутися по консультацію до фахівця із сімейної медицини або дерматології.

Чорні крапки, плями, тонкі білі лінії, жовтуватий колір, лушення, затримка росту, зайва опуклість-угнутість, відділення краю нігтів від шкіри, стоншування їх майже до напівпрозорості, кровоточивість і запалення нігтьового ложа і шкіри по краях — ось сигнали того, що в організмі щось не так і є проблеми із здоров'ям.

Наприклад, якщо нігті по краях відділяються від шкіри, то це може бути симптомом гіпер- або гіпотиреозу, міеломи, анемії, раку легень або цукрового діабету. Розтріскування нігтів і навіть їх випадання буває при запальних захворюваннях, погано контрольованому цукровому діабеті, сильному стресі, пневмонії, порізах або побічній дії лікарських засобів.

Нігті злегка увігнуті з піднятими краями можуть свідчити про недовік заліза в організмі (анемію), хвороби серця, гіпотиреоз або виснаження. Опуклі нігті, що супроводжуються розростанням сполучної тканини і припухлістю кінчиків пальців (їх називають пальцями у вигляді барабаних паличок), властиві хворим із хронічною дихальною, серцевою, печінковою і нирковою недостатністю при системних захворюваннях.

Білі поперечні смужки на декількох нігтях одразу можуть означати побічну дію медикаментів, ендокринні розлади, пухлинні захворювання, інфекції (туберкульоз або малярію) або ниркові і серцево-судинні проблеми.

Настрій підніме... мета

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ЛІКНЕП

Ви втомлені, розбиті, вам нічого не хочеться. Як то кажуть, настрої «на нулі». А тут ще погода... З такою ситуацією, мабуть, стикався кожний із нас. Утім, психологи знають, як уникнути такого стану.

Приплив енергії у людини виникає тільки тоді, коли в неї з'являється певна мета, каже психолог Наталія Ковчин. І що ваша мета глобальніша, то більше сил потрібно на її реалізацію. Тому, якщо вам усе набридло і ви не бачите перед собою жодних цілей, то й енергії у вас не буде. Ось саме в такі моменти у людини розвивається депресія, виникає стан ліношів, з'являються втоми й сонливості.

Жінки можуть заперечити: мовляв, вони займаються хатньою роботою і сім'єю, не сидять без діла, та все-таки це не піднімає їм настрою. А річ у тім, каже пані Наталія, що те, що ви робите, — це звичка. А енергію дають натхненні цілі! Такі, які викликають позитивні емоції, тобто цілі під назвою «Хочу!».

То як виявити в собі ці енергетичні цілі?

Для цього, радить психолог, потрібно спокійно подумати над тим, що саме ви любите робити і що викликає у вас радість та натхнення. Можливо, ви

хотіли б займатися рукоділлям або кулінарією, а може, ви маєте бажання поїхати в подорож або купити машину. Виберіть зі свого списку те, що надихає вас настільки, що ви готові взятися за це і постаратися втілити його уже найближчим часом.

Найголовніше — це почати, а в процесі ви відчуєте смак і навіть не помітите, як у вас з'являться нові цілі і бажання, а за ними й нові мрії.

А ще психолог радить: якщо людина песиміст і схильна до депресії, їй варто мати друга оптиміста. Його позитивне налаштування на життя легко передається через так званий «ефект зараження». Тоді ви точно забудете, що таке нудьга і як узагалі може бути настрої «на нулі».

Марина КРИВДА.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Нині в Україні здобувають освіту 44,082 тисячі іноземців, більше половини з яких (30,369 тисячі осіб) навчаються в п'яти містах України: Харкові, Києві, Одесі, Луганську й Донецьку, *повідомляє прес-служба Міністерства освіти України*

Віднині іноземним круїзним суднам в українських морських портах надаватиметься 20-відсоткова знижка до встановлених зборів та плат за послуги, а також 50-відсоткова знижка — в осінньо-зимовий період, *повідомляє прес-служба Міністерства транспорту і зв'язку України*

На зміну курсу долара впливає навіть... погода

ЦІКАВИЙ СПІВРОЗМОВНИК

Кандидат економічних наук, доцент кафедри аграрного менеджменту Вінницького національного аграрного університету 32-річний Сергій Козловський розробив систему макроекономічного моделювання та прогнозування валютного курсу в Україні. За основу взято новий вид математики, що має назву нечітка логіка. Винахід молодого вченого зацікавив фахівців головного банку держави, й вони впровадили його у своїй роботі. Акт про впровадження вручали науковцю у стінах Нацбанку України.

— Коли створена мною система видала прогноз зростання долара до гривні у співвідношенні один до восьми, ніхто не вірив у таке, — каже Сергій Козловський. — Воно й не дивно. Адже на той час за долар давали 4,6, а пізніше — 5 гривень. А тут раптом такий значний стрибок. Коли я вперше оприлюднив на лекції інформацію про можливе зростання курсу долара, студенти сприйняли її з усмішкою. Так само з недовірою поставилися до неї колеги. Аргументи про те, що такі дані видала система, не переконували скептиків. Зате як вони пожвавилися після того, коли долар справді став дорожчати й досяг прогнозованої мною позначки.

За словами вченого, студенти після того не давали йому проходу. Все перепитували, чого надалі очікувати від «зеленого». Дотепер це роблять.

— Моя система моделювання та прогнозування валютного курсу багатогранна, — каже співрозмовник. — Вона включає в себе цілу низку розрахунків, навіть такий аспект, як... зміна погоди. Бо цей чинник теж впливає на коливання курсу. Що маю на увазі? Кліматичні негаразди неодмінно починаються, зокрема, на урожайності

ВІДЗНАКИ МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

Сергій Козловський — лауреат премії Кабміну, нагороджений дипломом за особливі досягнення у розбудові України (2007 рік), стипендіат Кабінету Міністрів (2008—2010 рр.), переможець обласного конкурсу «Людина року-2008» у номінації «Молодий науковець», нагороджений Почесною грамотою Міністерства науки й освіти України.

сільськогосподарських культур. А хліб — це теж валюта.

На прохання спрогнозувати валютний курс на найближчий час, зокрема у післявиборний період, учений спершу зазначив, що нині він уже не працює з цією системою. Хоча вона й стала його науковою роботою. Представляв її на розгляд спеціалізованої вченої ради Технічного університету Поділля, що в Хмельницькому. Саме там відбувся захист кандидатської дисертації на здобуття звання кандидата економічних наук. Молодого науковця тоді підтри-

мали одногосно. Один із членів ученої ради навіть зауважив, що така робота «тягне» на докторську дисертацію.

— Це раніше дозволялося розвивати тему кандидатської дисертації в докторську, — каже пан Сергій. — Тепер таке повторення заборонено. Тому для написання докторської я обрав іншу тему — йдеться про моделювання і прогнозування складних економічних процесів та управління стійкістю економічних систем. Мій прогноз для національної валюти невтішний. Система видала б його набагато точнішим. Я припускаю, що долар дорожчатиме й надалі. Не виключаю можливості, що за один «зелений» найближчими місяцями платитимемо 10—12 гривень.

Два дипломи з відзнакою

Сергій Козловський після закінчення школи навчався одночасно в двох вищих навчальних закладах: у Вінницькому технічному університеті на стаціонарі, а в Тернопільській академії народного господарства — заочно. Вдома, у Вінниці, опановував спеціальність «комп'ютеризовані системи, автоматика та управління», а в Тернополі — «фінанси й кредит». В обох вишах здобув дипломи з відзнакою: у Вінниці — магістра, у Тернополі — спеціаліста.

Батько утримувався від голосування, коли вирішувалося питання про сина

Батько Сергія, кандидат економічних наук, професор Володимир Олександрович Козловський, більш як тридцять років працює у Вінницькому національному технічному університеті. За сина, коли той був студентом, ніколи не клопотав перед колегами. Навпаки. Сергій згадує випадок зі студентського життя. На засіданні вченої ради вирішувалося питання про присвоєння іменних стипендій кращим студентам. У списку претендентів значилося і його прізвище. Однак батько не підтримав кандидатуру сина. Точніше, утримувався під час голосування. «Батько

зmalку привчав мене й старшого брата до того, що в житті в усьому слід найперше покладатися на самого себе, — каже Сергій. — А про його скромність можуть розповісти колеги в університеті й не тільки...»

Іменну стипендію студент Козловський таки отримував. Виправдав її сповна: на час закінчення університету мав 12 опублікованих наукових статей.

У сім'ї — три кандидати наук

— У всьому я тягнувся за старшим братом, — продовжує Сергій. — Андрієві на три роки більше, ніж мені. Нині він завідувач кафедри у Вінницькому економічному інституті. Молодшим завше хочеться випередити старших. Так було й у мене. Брат навчався в аспірантурі протягом трьох років. Я закінчив аспірантуру достроково. Він захистив наукову дисертацію через три роки після навчання в університеті, а я на півроку раніше.

В аграрний університет його запросили п'ять років тому. Тоді він очолював кафедру банківської справи у Вінницькій філії Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна». Молодшого від нього на такій посаді не було в жодному іншому навчальному закладі міста.

На запитання «Де Сергій знаходить стільки часу для роботи?» відповідає з усмішкою:

— А я працюю цілодобово. Ледве вдається знайти трохи часу для нашої маленької дитини, яку виховуємо разом із дружиною.

До цього мені залишається додати, що молодий учений опублікував сто наукових праць, три монографії, видав п'ять підручників, два з яких із грифом Міністерства освіти й науки України.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

На знімку: Сергій Козловський вважає, що найперспективнішими в недалекому майбутньому стануть дослідження на стику економіки й технічних наук.

Фото автора.

Обережно, ожеледиця!

або Хто заплатить за каліцтво на тротуарі

ЮРИДИЧНІ ПОРАДИ

«Зима цього року вдалася на славу!» — ці слова доводиться чути останнім часом нерідко. Та й справді, снігом і морозом погода нас не обділила. Проте обділили комунальні служби. Обділили увагою до засніжених доріг, обледених тротуарів та повалених дерев. Прояви їх турботи трапляються вкрай рідко та поодинокі. Зважаючи на це, кількість нещасних випадків, ДТП, що потягли за собою травмування та загибель людей, продовжує зростати. Спокійно пройти хоча б до магазину по суцільному льоду, на який перетворились міські тротуари, практично неможливо. Така ситуація спостерігається в більшості міст України.

Обов'язок утримання вулиць і дворів у містах лежить на муніципальних службах. Проте вони на справедливе обурення громадян виправдовуються незмінно «браком фінансування».

А що ж робити людям, які стали жертвою цього злощасного «браку»? В такому разі, відповідно до законодавства, теоретично можна отримати компенсацію матеріальної та моральної шкоди. Як же діяти, якщо ви вирішите покарати недбалих комунальників гривнею?

Коли з вами трапився нещасний випадок, обов'язково зверніться до травмпункту. Загалом при більш-менш серйозних ушкодженнях без нього і не обійтись. Також радимо зберегти дані (ім'я, телефон) людей, які вам допомагали й були очевидцями, це допоможе в подальшому довести вашу позицію.

Відповідно до Порядку розслідування та обліку нещасних випадків невинного характеру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів,

травмпункт або будь-який лікувально-профілактичний заклад, до якого звернулися або були доставлені потерпілі внаслідок нещасних випадків, протягом доби надсилає письмове повідомлення про кожний нещасний випадок до районної держадміністрації (виконавчого органу міської, районної у місті ради) або до органу внутрішніх справ (залежно від характеру нещасного випадку). Якщо це звичайне падіння на вулиці, то повідомляється райдержадміністрація. Там, у свою чергу, протягом доби з часу надходження відповідного повідомлення приймають рішення про утворення комісії з розслідування нещасного випадку у складі не менш як трьох осіб.

Якщо ви працюєте, то розслідування проводиться організацією, де ви працюєте. Тому потрібно звернутись туди, маючи з собою листок непрацездатності або довідку лікувально-профілактичного закладу. Якщо організація відмовиться проводити розслідування, ви маєте право зверну-

тися до райдержадміністрації (виконавчого органу міської, районної у місті ради). Так само можна звернутися безпосередньо до адміністрації, якщо ви не зверталися до травмпункту.

За результатами розслідування складається акт, який і встановлює факт нещасного випадку, його обставини, причини та наслідки, а також винуватців. Це один з основних документів, які знадобляться для подальшого звернення до суду.

Сам факт ушкодження здоров'я внаслідок нещасного випадку встановлює і засвідчує лікувально-профілактичний заклад. Підтверджувальним документом є листок непрацездатності чи відповідна довідка. Тому їх обов'язково потрібно отримати. Необхідні також документи, що підтверджують факт лікування та його вартість (рецепти лікарів, виписки з історії хвороби, чеки аптек тощо). За допомогою них доводиться розмір матеріальної шкоди. Моральну шкоду потрібно оцінити самостійно. Проте не варто сподіватися на максимальне задоволення всіх ваших вимог — вітчизняна судова практика йде шляхом мінімізації розміру моральної шкоди. Але 1—2 тисячі гривень — цілком реальна сума такої компенсації.

Зібравши всі документи, потрібно подавати позовну заяву до суду. За загальним правилом позов подається за місцем знаходження відповідача. Проте позови про відшкодування шкоди, завданої ушкод-

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

женням здоров'я, можна подавати також за місцем проживання позивача або за місцем завдання шкоди. Відповідачем буде організація, на яку покладено обов'язок прибирання території, де стався нещасний випадок. Зазвичай це встановлюється в акті розслідування.

Правовою підставою для стягнення компенсації є, зокрема, ст. 1195 Цивільного кодексу України, відповідно до якої особа, котра завдала шкоди каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я фізичній особі, зобов'язана відшкодувати потерпілому заробіток (дохід), втрачений ним внаслідок втрати чи зменшення професійної або загальної працездатності, а також відшкодувати додаткові витрати, викликані необхідністю посиленого харчування, санаторно-курортного лікування, придбання ліків, протезування, стороннього догляду тощо.

Щоб отримати позитивне рішення, слід дотримуватись таких порад. По-перше, підготуйте всі необхідні документи: листок непрацездатності чи відповідну довідку з лікарні

(обов'язково), акт розслідування нещасного випадку (з ним буде легше довести вину комунальних служб), докази оплати за лікування. По-друге, ще до складення акта запасіться письмовими свідченнями очевидців, простежте, щоб вони були вказані в акта, а також подайте до суду. За необхідності суд може залучити свідків до засідання. По-третє, за можливості проконсультуйтеся з юристом стосовно підготовки позову та участі в судовому засіданні.

Варто враховувати, що судовий розгляд справи може тривати не один місяць, виконання рішення суду може затягнутися на рік. Також є можливість апеляційного та касаційного оскарження, що суттєво затягне справу. І окремим питанням є виконання рішення суду: це зайвий час і проблеми. Проте все це може збільшити розмір компенсації моральної шкоди і змусить нарешті чиновників організувати належним чином роботу комунальних служб. Пам'ятайте, закон на вашому боці.

Ігор САНДУГЕЙ.

СПОГАДИ

Каштанові алеї та березовий гай
надихали на відвертість

Наприкінці минулого року мені пощастило отримати безкоштовну путівку до Київського кардіологічного санаторію «Перемога». Окрім лікувально-оздоровчих процедур і смачного харчування, я мав там величезне задоволення від спілкування з відпочивальниками, які прожили не-легке, але цікаве життя: пройшли Велику Вітчизняну війну, піднімали та відбудовували країну.

На відвертість надихали щоденні прогулянки каштановими алеями, березовим гаєм, фруктовим садом і затишні альтанки парку. У щирих бесідах мої нові друзі розповідали про надзвичайні події на фронтах Великої Вітчизняної війни, в Афганістані — про радість перемог і біль невдач. Про кожного з моїх співрозмовників можна було б написати повість чи роман, та спробую передати окремі спогади коротко...

Михайло Пилипович Нак із селища Сосниці, що на Чернігівщині, у 1943 році сімнадцятирічним юнаком пішов добровільно в Червону Армію. На його долю випало визволяти Україну, Білорусію, Польщу. Першу нагороду — медаль «За відвагу» — отримав у боях за

Брест, другу — за визволення Варшави, під час форсування Вісли. При взятті німецького міста Потсдам Михайла Пилиповича було поранено, за виявлену мужність його відзначено орденом «Вітчизняної війни». Усього має шістнадцять державних нагород. У мирний час працював техніком холодильних установок. Капітан у відставці тепер розповідає підростаючому поколінню про ті далекі роки.

Активну участь у боях з фашистами під час визволення Варшави та взяття Берліна брав **Олександр Семенович Штука** із Кременіща Тернопільської області. Досконало знаючи польську мову, у розвідці на території Польщі здобув для радянського командування важливі дані про ворога. На

його рахунку — два підбиті німецькі танки «Тигр». За сміливість і винахідливість нагороджений численними орденами і медалями.

У 1942-му **Степан Іванович Феофанов** із Ставропольського краю у свої 17 років став бійцем 123-го піхотного полку на Північному Кавказі. Через півроку був відряджений до Єсентуків на тримісячні курси молодших лейтенантів. Отримавши офіцерське звання, став командиром взводу. Добре пам'ятає криваві бої за Севастополь. Його частина втратила половину особового складу. Поповнивши молодими бійцями, полк перекинули на Прибалтійський фронт. З тяжкими боями дійшли до Кенігсберга (Калінінграда). Завдяки мудрості командира полку Степана Саркісова у квітні 1945 року за мінімальних втрат знищили німецький аеродром з літаками. Степан Феофанов згадує, що там, після взяття Кенігсберга, він уперше за три роки війни спав у ліжку з чистими простирадлами...

Вдова **Катерина Іванівна Христенко** із Кривого Рогу, залишивши трьох дітей на виховання матері, у 1983 році добровільно поїхала до Афганістану. Як фельдшер, вона допомагала нашим воїнам-інтернаціоналістам. Сама винесла вісім поранених солдатів з окопів. Працювала у польовому госпіталі, допомагала хірургові вищої категорії Миколі Добролюбу робити складні операції. За два роки їхні руки надали

першу допомогу сотням солдатів та офіцерів. Для подальшого лікування тяжкопоранених літаком відправляли у стаціонарні шпиталі СРСР. Пригадує надзвичайний випадок, коли хірург хотів ампутувати солдатові ногу, що трималася лише на шкірці, та Катерина Іванівна умовила колегу пришити кінцівку. Операція пройшла вдало — відторгнення не відбулося. За п'ять років зустрів свого пацієнта, що працював водієм автобуса, — щасливого і здорового. Тепер Катерина Іванівна бавиться з онуками, вона — активна громадська діячка.

Слухаючи розповіді ветеранів, розказав їм і про своє. Адже я також був учасником бойових дій у Військах протиповітряної оборони, маю орден Богдана Хмельницького II ступеня та медалі. Наш 90-й зенітно-артилерійський полк захищав від фашистської авіації Харків, Київ, Львів, Станіслав. А вже в мирний час я закінчив Московський фінансовий інститут, до виходу на пенсію працював начальником управління Міністерства м'ясної і молочної промисловості України...

Згадуючи минуле, ветерани жваво обговорювали чергові вибори. Куди поведуть Україну новообрані керманичі, як житимуть наші діти і онуки. Більшість співрозмовників скаржилася на невеликі пенсії і значні витрати на ліки. До речі, розповідали й про те, що колишні воїни переможеної Німеччини тепер отримують у кілька разів вищі пенсії, ніж наші солдати-переможці...

Василь ТИМОЩИК,
ветеран війни і праці.

Київ.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА
(з архіву «Голосу України»).

ДУМКИ ВГОЛОС

Невже не маємо своїх господарів?

Українську землю, дану нам Богом, різними шляхами намагаються продати наші недалекоглядні керівники.

Я чимало бачив у своєму житті, також багато читаю історичної літератури, яка розповідає, скільки полягло українців у боротьбі з ворогами, що споконвічно намагалися захопити цю родючу землю. Нині іноземці, майже безперешкодно, прикриваючись «благодійними акціями», намагаються прихопити собі ділянку на нашій території.

Невже ми, українці, такі безгосподарні, що нам потрібні іноземці, які дадуть лад нашій землі? Невже незрозуміло, що без землі наша держава перетвориться на колонію?! Що, у нас немає своїх вчених і господарів? Як на мене, — все у нас є! Усе ми вміємо і можемо працювати на землі: і вирощувати не лише для себе, а й на продаж за кордон.

Ще добре пам'ятаю ті часи, коли працювали колгоспи, радгоспи, які були оснащені спеціальною технікою. Держава отримувала високі врожаї різних сільськогосподарських культур. Давала прибуток і тваринницька галузь. Не розумію, навіщо було все це знищувати?!

За роки незалежності люди почали покидати села, в багатьох залишилися тільки старенькі.

Селяни одержали свої земельні паї, та їх нічим обробляти. Земля роками гуляє, заростає бур'янами. Хтось свої паї віддав в оренду, за яку одержує мізерні гроші.

Але біда в тому, що ті, хто орендує землю, нівечать її, вносячи багато міндобрив (особливо азотних). Або ще гірше — роками висаджують на одному місці кукурудзу та соняшник, тим самим виснажуючи багаті чорноземи...

Всеволод ПОСТАЛЯН.

Немирів
Вінницької області.

НАМ ПРО НАС

Таки домоглася правди

Дуже вдячна газеті «Голос України» за допомогу у перерахунку пенсії. Після смерті чоловіка мою пенсію перерахували і збільшили. Велике спасибі й Пенсійному фонду України, що потурбувався за мене.

Раніше ми читали «Голос України» усією сім'єю, тепер я сама передплачуватиму видання, поки житиму. А за ті гроші, що мені дорахували, поставлю чоловікові гідний його пам'ятник.

Мій чоловік пропрацював 41 рік. Коли зверталася до нашого Пенсійного фонду стосовно перегляду його пенсії, то мені сказали, що враховується тільки 36 років стажу, а більше — не має значення. Я їм казала, що напишу в «Голос України!» Та вони тільки усміхалися...

Тепер завдяки улюбленій газеті я таки домоглася правди! Нехай вам, шановні працівники редакції, добрі, милі люди, в усьому щастить!

Валентина ПОВАНДА.

Красносілка
Олександрівського району
Кіровоградської області.

Копачів камінь

БУВАЛЬЩИНА

На північний захід від подільського села Патринці, у полі, над глибокою розлогою долиною, якою в'ється сріблястим ремінцем річка Студениця, стоїть камінь. Зветься він Копачів. Камінь той — такий високий і великий, що, вибравшись на його вершину, можна оглянути всю долину: царину густих заростей ожини і духмяного зілля. Чому його назвали Копачів?

Колись давно жила в селі стара жінка. І мала вона єдиного сина, який вів безтурботне життя — по господарству й за холодною водою не брався. Як і кожна мати, жінка хвилювалася за майбутнє хлопця: як він житиме, коли її не стане... Від важкої праці та сумних дум старенька занедужала.

А коли відчула, що вже недовго їй залишилось, покликала до себе сина. Важко зітхнувши, сказала: «На нашому полі, в кінці якого лежить високий і великий камінь, закопано скарб. Якщо знайдеш його, будеш щасливим довіку».

Настала весна. Узяв хлопець гостру лопату і подався в поле, яке стояло неораним. Копнув раз землю, другий, третій, але нічого не знайшов. Ще й ще копав він, та так, що до вечора усе поле було оброблене.

— Добрий копач! — похвалили люди, побачивши роботу (і з того часу стали величати його не інакше, як Копач), — молодець! Нарешті й за розум узвся. Тепер і картоплю можна садити. Саме час.

Тому, що хлопець нарешті перестав байдикувати, особливо зраділи сусіди. Вони охоче прийшли йому на допомогу: хтось приніс насіння картоплі, хтось буряків, моркви...

Мати, довідавшись про вчинок сина, поволі одужала. Вийшла вона в поле, побачила ясні дружні рядочки картоплі, буряків, моркви, усмінулася, обняла сина і заплакала.

— Чого ви плачете, мамо? — запитав він.

— Я плачу від радості, що ти знайшов скарб, — відповіла вона.

...Давно нема того Копача і його матері. А та земля не раз переходила з рук у руки, але й нині камінь, що стоїть тут не порушно, називають Копачів, а поле — Копачеве.

Іван БЕЗРУЧКО.

Кельменці
Чернівецької області.

ФОТО З КОНВЕРТА

— **Не знаю, як ви, а я сьогодні от-акенного сома упіймав!**

Фото Олексія МАКУШЕНКА.
Лисичанськ
Луганської області.

КРИК ДУШІ

Не реклама, а знущання!

Наша сім'я (нам обом вже за вісімдесят) передплачує «Голос України» з дня заснування газети. Дуже любимо видання за всебічне висвітлення різних питань. Подобається читати матеріали на історичні теми, сторінки «Сім'ї», дуже зручна щотижнева програма телебачення.

Незважаючи на кризу, ми з газетою не розлучаємося. Тож хочемо висловити на її сторінках наше обурення засиллям реклами на телебаченні. Це — знущання з народу!

Щоденно, щомісяця, роками одні й ті самі реклами! Якщо фільм йде 10

хвилин, то реклама — 15 —20, повторюючись через 1—2 хвилини. Яка нервова система таке витримає?!

П. САЛАМАНЮК.

Бердянськ
Запорізької області.

ЩОДЕННИК

За стипендії 630 гривень я плачу за ліжко-місце в гуртожитку 90 (замість 56) гривень. Їжаку зрозуміло, що після виборів ціни підвищаться, оскільки вузам на «комуналку» грошей не дадуть — скарбниця порожня. Якщо плата за «клоповник» зросте до 350 з «носа» — злиняю на квартиру в «хрущовку». Зрозуміло, не сам — бажаних змінити тісноту й шум-гам на спокійне місце, окремі санвузол і квартиру, гадаю, буде чимало.

Ректор Київського національного університету імені Шевченка каже, що собівартість проживання в гуртожитку в п'ять разів вище, ніж ми платили донедавна. Ми в чому винні? Чи нам стипендію підвищили, а харчі в столовці стали дешевші?

Не я один скривджений. Чули б ви крики сусіда-аспіранта. У нього зарплата 3400 гривень, а за кімнату родина із трьох осіб платила до січня 450. Тепер платить 1100 гривень...

Сергій К-н, третьокурсник.

Київ.

ПОРАДИ ВІД ВОВОЧКИ

Між нами, учнями

Якщо вас змушують їсти манну кашу, яку ви терпіти не можете, у жодному разі не можна пхикати й відмовлятися. Навпаки, побачивши її, ви маєте витріщити очі, радісно вигукнути, відкинути убік ложку й руками жадібно вигрібати з тарілки противну липку масу, розмазуючи її по обличчі. У такий спосіб ви зведете споживання каші до мінімуму.

Ретельно зважуйте й обмірковуюте слова, які ви промовляєте вголос. Так, похвала: «Тату, ти добрий!» — тягне максимум на китайський іграшковий пістолет. А ось фраза: «Тату, я хочу бути таким само розумним, як ти!» — це вже серйозна заявка на велосипед.

Нагрітий під гарячою водою термометр і натерті до червоності кулаками очі можуть врятувати вас від школи щонайбільше на два-три дні. А от скошені до перенісся очі й тонка цівочка слини, що безупинно тече по підборіддю, звільнять вас від занять надовго.

Шановні діти! У громадському транспорті, у підземних переходах ви беретеся за брудні поручні. Що частіше ви митимете руки, то чистішим буде наше місто.

Слово предків оживає

КЛАСНІ НОВИНИ

У Розівській загальноосвітній школі № 2 діти вивчають грецьку мову й історію.

На стіні карта Греції, на полицях — гарні великі книжки. От тільки не розберу, як вони називаються. Не можуть прочитати їх і малюки, але в них усе ще попереду. Бо віднедавна по суботах 25 юних розівців відвідують факультатив: годину вивчають історію Греції, годину — мову.

Веде уроки Олена Дубиніна. У школі планують започаткувати дисципліну як другу іноземну. В Маріупольському гуманітарному університеті на факультеті новогрецької мови навчається випускниця ЗОШ № 2 Надія Попова — вона й викладатиме мову. Нині факультативні заняття фінансує районний відділ освіти. Коли ж грецька увійде до основної програми, учителю доплачуватиме Федерація греків України. Саме завдяки їй у школі створили «національний клас», забезпечивши його меблями, літературою і зошитами. Через федерацію в Розівку надійшли гроші з Кіпру.

— Ініціювала роботу факультативу вчителька Новомлинівської ЗОШ Валентина Лапіна, — розповідає директор ЗОШ № 2 Наталія Кіменок. —

Юним подобається грецька мова і вони мріють побувати на батьківщині своїх предків.

Валентина Петрівна — депутат райради і голова районного національно-культурного товариства «Дортдоба». Сама я — напівгречанка, тому з радістю підтримала ідею колеги.

До речі, двоюрідного дядю Наталії Антонівни поета Георгія Костопова вважають засновником національної літератури греків в Україні. З 1932-го він працював у маріупольській газеті «Колективіст», створив

два літературні об'єднання. Його заарештували під час так званої «грецької операції», а через рік розстріляли.

У Розівському районі проживають майже 400 нащадків грецьких переселенців, трети на яких об'єдналася в національно-культурне товариство.

Коли відкривали факультатив, запрошували усіх, незалежно від віку — благо, заняття безкоштовні. Але, в основ-

ному, батьки привели учнів молодших класів. Причому, не тільки тих, хто має хоч краплину грецької крові. Скажімо, Настя Міщенко стверджує, що в її роду греків не було. Але батьки вирішили, що знання іноземної мови за плечима не носити. Правильно вирішили.

Віталіна МОСКОВЦЕВА.
Запорізька область.
Фото Юрія ЗЕЛІНСЬКОГО.

Безчестя породжує безчестя

РОБОТА НАД ПОМИЛКАМИ

У нас реформи замінюються волюнтаристськими прожектами, заходи — паперовими звітами, політика — політиканством.

Боляче і гірко, що ареною таких подій стає школа. Що, пригадаємо, там відбувалося напередодні президентських виборів? Гадаєте, готувалися до ЗНО чи контрольних, що замінять державну підсумкову атестацію?

Ні! Підготовка до виборів — от що ліхоманило ЗОШ. Можновладці давно зрозуміли, що вчителство є рушійною силою електорату. Тому кожен вибори використовують вчителів. Їх записують членами в партію (добровільно-примусово). До речі, знаю колег, які перебували одночасно в двох партіях...

А ще нашого брата залучають до агітації.

Найкраще почуваються директор і завуч — вони найкращі пропагандисти чужих ідей. Уроки знімали — і йшли в маси. Найактивніших годі було побачити в стінах ЗОШ. Розклад уроків змінювався чи не щодня. А що в тому дивного! Парламентарії на сесії не ходять, там владарюють «кнопкодави», то чому вчителям не можна?

А як же обов'язки директора, завуча, чи вчителя-активіста?

У першому лише семестрі кількість непроведених уроків у деяких ЗОШ сягала від 30 до 50. А це ж невикладений матеріал, нараховані гроші, зроблені відповідні записи у журналі. Але ж уроків не було! Дітям не дали знань! Зате вони отримали гарну науку: чесно працювати не обов'язково, можна нічого не робити, а гроші мати...

Ми незадоволені політиками. А якими виростуть діти, які все бачать і розуміють?

Сівачі з подвійною мораллю — такими запам'ятаються багато менторів на чолі з керівництвом навчальних закладів і райво.

Це ми вже проходили. Комуністи і комсомольці, котрі двадцять років тому вшент розбивали капіталізм, тепер найбагатші капіталісти, часто побратані з криміналом.

Колись Ніксон пішов з посади президента США після того, як його партію звинуватили в проведенні нечесної виборчої кампанії.

Цікаво, чи відмовиться майбутній Президент України від посади, коли дізнається, що тисячі директорів, завучів, учителів зраджували професії, не виконували свої обов'язки, агітуючи за нього?

Вірність Батьківщині починається з вірності обов'язку. Чи заслуговують на повагу високопосадовці, які прийшли до влади аморальним шляхом? Безчестя породжує безчестя.

Олена КИЯНИЦЯ,
сільський вчитель.

Крим.

ФОТОФАКТ

У Слов'янській гімназії Києва. Як все це запам'ятати?

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ЛИПКІ РУКИ

Лікар і викладач заробляли на студентах

Кримінальну справу проти завідувачки відділення однієї з міських клінічних лікарень порушили в Жовтневому районі Дніпропетровська. Студент-першокурсник звернувся до неї, надавши необхідні документи, по довідку про стан здоров'я — для оформлення академічної відпустки. Лікарка заявила, що вирішуватиме це питання з кимось із рідних юнака. Той привів рідного дядька, від якого вона зажадала триста доларів США і запевнила, що іншого способу отримати медичний висновок для племінника немає.

Хабарницю піймали на гарячому — під час вручення грошей. Як повідомили в прес-службі прокуратури області, тепер їй загрожує позбавлення волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна.

А у Кривому Розі на хабарі правоохоронці піймали асистента кафедри місцевого вищого навчального закладу. Група студентів «склала» викладачці залік за 9300 гривень. Згідно з ч. 1 ст. 368 КК України, оцінювання знань студентів у такий спосіб карається штрафом від семисот п'ятдесяти до однієї тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від двох до п'яти років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

ОГЛОШЕНИЯ

Сьогодні в Україні хмарно, сильний сніг, ожеледь, тумани, на заході — завірюхи, на півдні — сильний дощ. На дорогах ожеледиця. Вітер південно-східний, північно-східний, 7—14 м/с, посилення до 15—22 м/с. Температура в більшості областей від 1—5 градусів морозу до 0—3 тепла, на півдні від 1 морозу до 8—14 тепла, на заході вночі 0—7 морозу, вдень від 4 морозу до 1 тепла.

ЦЬОГО ДНЯ, 12 ЛЮТОГО

■ 1809.

Народилися президент США у 1861-1865 рр. Авраам Лінкольн і англійський природодослідник Чарльз Дарвін.

■ 1895.

Народився художник Анатоль Петрицький.

■ 1908.

У США стартувала автогонка «Нью-Йорк-Париж без допомоги пароплава»: через Аляску, Берінгову протоку і Росію — до Європи.

■ 1936.

У Києві відкрилася перша виставка народного мистецтва.

■ 1945.

Закінчила роботу Кримська (Ялтинська) конференція.

■ 1955.

В СРСР ухвалено рішення про будівництво космодрому Байконур.

■ 1960.

Пуск першого в Україні атомного реактора.

■ 1991.

Відновлено Кримську Автономію в складі України.

КОСМЕТИЧКА

Горіхові маски

Застосовуючи маски з горіховими маслами, ви зробіте свою шкіру дуже ніжною, зволоженою, що особливо необхідно у прохолодну пору року, розповідає косметолог Надія Лемешева. Масла волоського й лісового горіхів добре підходять для жирної й комбінованої шкіри, а також — з вугровим висипом. Вони прекрасно лягають, легко проникають усередину й стягують пори. Мигдальне масло особливо корисне для сухої, чутливої, подразненої й передчасно постарілої шкіри.

- Маска з волоського горіха підійде для всіх типів шкіри. Волоський горіх звільніть від шкарлупи, подрібніть до однорідної маси, додайте чайну ложку вершкового масла, чайну ложку жовтка і стільки само меду — все перемішайте. Маску нанесіть на обличчя на 30 хвилин, після чого змийте.
  - Живильна маска, що очищає, для жирної й комбінованої шкіри. Візьміть масло лісового горіха — столову ложку, стільки само зеленої глини й 1-2 краплі ефірного масла апельсина. Суміш перемішайте, нанесіть на обличчя на 20 хвилин, змийте теплою водою.
  - Для масажу обличчя та шиї при сухій шкірі на столову ложку мигдального масла додайте по дві краплі ефірних масел лаванди, пачулі або рожевого дерева. За жирної шкіри — відповідно масел грейпфрута або бергамота, а підходящі добавки для шкіри всіх типів — масла розмарину, герані, лимона, шавлії.
  - Королівська маска. Візьміть дві столові ложки мигдального масла, чайну ложку какао, стільки само меду й соку лимона. Якщо маска вийшла густа, додайте небагато молока. Масу накладайте на шкіру шар за шаром (можна й під очима), шораз даючи висохнути. Змити теплою водою.
- Важливо пам'ятати, що перед початком застосування масок необхідно перевірити, чи не викликають запропоновані компоненти алергію й подразнення. А ще краще порадитися зі своїм косметологом, яка з масок підійде саме вашому типу шкіри.

Вікторія ЧЕРНЯВСЬКА.

Поради збирала
Оксана КАЛУГІНА
(oksana@golos.com.ua).

Загартують гімнастика і контрастний душ

БУДЬТЕ ЗДОРОВІ!

Продовження.
Початок у № 20 (4770),
5 лютого 2010 року.

Візьміть собі за правило — щодня проходити пішки (або бігом) не менше одного кілометра і протягом місяця доведіть пішохідну стежину до 5 км. А під час руху виконуйте дихальні вправи.

Як цього досягти? Два кроки — короткий вдих (через ніс) і повітря направляємо в живіт, надуваючи його м'ячиком. Два кроки — затримка дихання. Далі, чотири кроки — повільний видих (через стиснуті губи) з одночасним втягуванням живота до хребта. Наступні два кроки — із затримкою дихання на втягнутому животі. І завер-

шується цикл коротким дихом (через стиснуті губи), між кроками, за рахунок швидкого втягування живота. Далі цикли повторюються. Поступово (індивідуально, в залежності від самопочуття) збільшує кількість кроків при видиху: 4—6—8...

Особливість такого дихання полягає в тому, щоб максимально збалансувати присутність в організмі вуглекислого газу та кисню.

Фізичні вправи добирайте індивідуально. Можна, наприклад, п'ять ритуальних дій системи омолодження «Око відродження», які використовують лами Тибету (а ми в школі здоров'я «Золота рибка»). Ці вправи не тільки зміцнюють м'язи, а й гармонійно наповнюють енергетичні центри.

Фото: Юрій НЕСТЕРЕНКО

Для зміцнення імунітету треба загартувати організм. Але, щоб не нашкодити собі, суворо дотримуйтеся принципу постійності, поступовості та поетапності.

Найдоступніший метод — контрастний душ. Спочатку потрібно добре прогріти тіло гарячою водою, а після, на декілька секунд переключитися на холодну воду, охоплюючи усе тіло. Ні в якому разі не можна допустити появи «гусачої шкіри» — ознаки переох-

лодження. За один захід, за умов гарного самопочуття, можна змінювати температуру води 4—5 разів. Робити це бажано щодня, поступово збільшуючи час перебування під холодною водою.

Мирон ХОДА,
директор оздоровчого комплексу санаторного типу «Приморський» і школи здоров'я «Золота рибка».

Приморськ
Запорізької області.

Продовження у наступному випуску «Парад порад».

Яка вона, Масниця?

ПРОДОВЖУЄМО ТРАДИЦІЇ

Урочисто-сувора Масниця, з піснями під гармошку, танцями, млинцями, які за старих часів пекли вдома, в гостях, у трактирі й просто на вулиці, цього року розпочалася 8 лютого. У народі казали: «Пролилося маслечко на дороги, винось, зимо, скоріше ноги».

Згідно з легендою, Масниця народилася на Півночі, батьком її був Мороз. Якимось дуже суворим і сумним пори року людина помітила її, коли вона ховалася за величезними кучугурами, й покликана допомогти людям, зігріти й розвеселити їх. І Масниця прийшла, але не тією тендітною дівчинкою, що ховалася в лісі, а здоровою тіткою з рум'яними щоками, підступними очима. І не з усмішкою на вустах, а з веселим і запальним реготом. Вона змусила людей забути про зиму, розіграла кров у їхніх жилах, схопила за руки й нумо з ними танцювати до непритомності. В ці дні не було грихом: «...есть до икоты, пить до перехоты, петь до насады, плясать до упаду!»

Народ за всіх часів, як тільки міг, так і старався відсвяткувати її найвеселіше, найситніше й найбагатше. «Не потішати-

ся під час широкої Масниці» означало прожити весь наступний рік голодно, нудно й невдало.

Туга за теплим сонечком, що накопичилася за довгу зиму, змушувала господинь пекти запашні, рум'яні, кругленькі, зі скоринкою та з домашнім маслечком млинчики на розпечених сковорідках. Рецептів і видів млинців безліч: боярські, горіхові, сметанні, картопляні, із сиром, із чорносливом, з медом.

Млинці заведено було подавати всюди гарячими: остиглі втрачають свої якості. В багатих домішках до млинців подавали ікру. А пригосання з горілкою породило приказку: «Не життя, а Масляна».

На Русі Масниця вважалася святом молодят — адже час із Різдва до Масниці був часом весіль. Тому в масничних ви-

тівках особлива увага зверталася на молоді подружжя. Катання з гір і об'їзд навколо села на трійках влаштовували насамперед для них. Традиція вимагала, щоб вони, гарно вбрані, виїжджали «на люди» у розмальованих санях, завітали на гостину до всіх, хто гуляв у них на весіллі. Багатії хизувалися пешеними рисаками й красивими санками, критими килимами та ведмежими шкурами, селянські конячки вичищені були до блиску, прикрашені кольоровими стрічками й паперовими квітами. Молодят катали селом, але якщо за це одержували погане частування, могли провезти молодят не в сани, а на бороні.

Так і проходила Масниця. Гуляння закінчувалися в Прощену неділю. Діти збирали дрова для багаття, а молодь у саних з опудалом Масниці, вбраної в жіночий одяг, їздила селом. Передували спаленню опудала пісні, ігри, танці, хороводи, що супроводжуються частуванням гарячим збитком (медовим напоєм) з булочками-жайворонками й млинцями. Після закінчення гулянь батьки пояснювали дітям: «Згоріли молоко й масло, залишився тільки редьчин хвіст на Великий піст».

Після проведів Масниці настає піст, а разом із ним суворо здержливе життя. З першого дня посту багато хто не пив навіть води, поки не відслухає заутрені. Звідси й пішло прислів'я: «Не все котлові Масниці».

Ольга КОШМАН.
Дніпропетровськ.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА (з архіву «Голосу України»).

Редактор номера Віктор НІКІПЕЛОВ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси:
для фізичних осіб — 40224, 08775,
для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2010 рік:
для фізичних осіб — 10,00 грн.
та 6,00 грн.,
для підприємств і організацій — 30,00 грн. на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк:
ТОВ «Медіа-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15

Зам. 16210

Макет, верстка —
редакція газети
«Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

